

Financial Intelligence Unit - Nederland

Jaaroverzicht

FIU-Nederland ▶

NON
L
P

Voorwoord

Beste relatie,

Met haar financial intelligence heeft de FIU-Nederland het afgelopen jaar weer een significante bijdrage geleverd aan talloze opsporingsonderzoeken en handhavingsacties. In dit jaaroverzicht worden ter illustratie hiervan verschillende samenwerkingsprojecten en praktijkvoorbeelden genoemd waarbij verdachte transacties een waardevolle rol hebben gespeeld. De FIU-Nederland heeft bijvoorbeeld op het gebied van de bestrijding van (financieren van) terrorisme flinke inspanningen en mooie resultaten geleverd. In het "Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme" is een groter beroep op ons gedaan. Dagelijks monitoren we geldstromen en transacties die mogelijk samenhangen met dit fenomeen en delen we verdachtetransactie-informatie met de inlichtingen- en opsporingsdiensten. Daarnaast werpt de samenwerking met private partijen, zoals de banken, haar vruchten af. Intensief overleg en het delen van financiële risicoprofielen heeft geleid tot meer relevante meldingen. Het is een mooi voorbeeld van publiek-private samenwerking met de meldplichtige instellingen die de FIU-Nederland nastreeft.

Met de volledige ingebruikname van de Rapportage- en Analysetool is het mogelijk om bijvoorbeeld dagelijks query's te draaien op de actuele database. Hiermee is voor onze organisatie een belangrijke stap naar "real time intelligence" gezet.

In 2014 heeft de FIU-Nederland ruim 277.000 ongebruikelijke transacties ontvangen van de verschillende groepen instellingen die deze op basis van de Wwft verplicht zijn te melden. De meldingen van ongebruikelijke transacties vormen de primaire input voor de analyse- en onderzoeksprocessen van de organisatie. Het afgelopen jaar zijn door de FIU-Nederland meer dan 29.000 transacties verdacht verklaard en doorgemeld aan veiligheids-, handhavings- en opsporingsdiensten. De verdachte transacties zijn door FIU-onderzoekers gebundeld in 5.661 afzonderlijke dossiers.

Het totaal verdacht verklaarde bedrag in 2014 betreft zo'n € 2,4 miljard. Dit is een flink bedrag. Daarvan maken een aantal omvangrijke zakelijke transacties van tientallen miljoenen euro's deel uit, die zijn gemeld door trustkantoren, accountants en banken. Bij 90% van de verdachte transacties gaat het echter om bedragen variërend van tientallen tot een paar duizend euro. Ook deze kleinere bedragen zijn relevant. Binnen de opsporing – maar ook breder – bestaat nog steeds de opvatting dat verdachte transacties vooral bruikbaar zijn voor (het starten van) een financieel opsporingsonderzoek, veelal gericht op het afpakken van crimineel vermogen. Transactie-informatie heeft waarde in zichzelf. Een money transfer van € 100 is geen afpakwaardig bedrag, maar biedt wel onomstotelijk bewijs voor bijvoorbeeld het bestaan van relaties binnen een netwerk of geeft belangrijke persoons- en verblijfsinformatie.

De afgelopen jaren is de roep om het meten van effectiviteit binnen de witwasbestrijdingsketen sterker geworden. Het nut of het effect van de verdachte transacties voor de bestrijding van witwassen en het financieren van terrorisme laat zich moeilijk meten, aangezien het gebruik van financial intelligence zich niet beperkt tot leveren van bewijs in witwas- of terreurzaken. Maar ook, zoals ik eerder aangaf, kan het als operationele informatie gebruikt worden in andersoortige opsporingsonderzoeken.

FIU-Nederland

de kracht van financial intelligence

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1** Introductie FIU-nederland
- 2** Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3** Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4** Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5** Caribisch Nederland
- I** Bijlage kengetallen
- II** Bijlage afkortingen

Ook de inspanningen van de FIU-Nederland gericht op het delen van trends en fenomenen, die zich vervolgens doorvertalen naar gerichte meldingen van instellingen en preventieve maatregelen, worden niet meegenomen in een effectiviteitsmeting. Zo is in 2014 fenomeenonderzoek verricht naar transacties die samenhangen met de livestreaming van kindporno. Dit resulteerde in concrete financiële red flags, die direct door verschillende instellingen zijn geïmplementeerd. Sommige instellingen hebben reeds maatregelen genomen en afscheid genomen van cliënten.

Bij het meten van de effectiviteit dient bovendien voor ogen te worden gehouden dat binnen de strafrechtssketen het opportuniteitsbeginsel geldt. FIU-dossiers worden bekeken door politie en justitie, maar deze partners maken vervolgens hun eigen afweging om de transactie-informatie wel of niet te benutten. Daarmee is niets gezegd over de werkelijke waarde van de verdachte transacties.

Ondanks de complexiteit rondom het in kaart brengen van de effectiviteit, moeten hier wel stappen in worden gezet. Om het effectief gebruik van verdachte transacties te vergroten, sluit de FIU-Nederland haar dossiers zoveel mogelijk aan op de prioriteiten en wensen van de opsporing. In 2014 heeft zij de nodige inspanningen gepleegd om prestatieafspraken te maken met diverse partners. Hier zal ook het komend jaar op worden ingezet.

Aangezien financial intelligence van grote waarde kan zijn voor de gehele opsporing, stelt de FIU-Nederland de verdachte transacties zo breed mogelijk ter beschikking. De verdacht verklaarde transacties worden automatisch doorgemeld naar een politiebredde applicatie. Daarnaast brengt de FIU-Nederland de transactie-informatie actief onder de aandacht van haar partners via processen-verbaal, intelligencerapportages, standaardrapportages en het delen van grote databestanden. Ze heeft er bewust voor gekozen om de verdachttransactie-informatie zo breed en zo gebruiksvriendelijk mogelijk te delen met uiteenlopende partners binnen haar netwerk.

De komende jaren blijft de FIU-Nederland het veelzijdige nut van de verdachte transacties benadrukken in de contacten met haar afnemers. De verschillende samenwerkingsprojecten en praktijkvoorbeelden die in het Jaaroverzicht 2014 worden getoond, illustreren naar ik hoop de veelzijdige waarde van financial intelligence voor de opsporing. Ik wens u veel leesplezier!

Hennie Verbeek-Kusters MA, mei 2015
Hoofd FIU-Nederland

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1** Introductie FIU-nederland
- 2** Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3** Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4** Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5** Caribisch Nederland
- I** Bijlage kengetallen
- II** Bijlage afkortingen

Inhoudsopgave

Voorwoord _____ 2

Managementsamenvatting _____ 5

1 Introductie FIU-Nederland _____ 7

1.1 Missie, wettelijke taak en positionering _____ 8

1.2 De Wwft _____ 9

1.3 Beleid en meerjarendoelstellingen _____ 10

1.4 Het nationale en internationale speelveld _____ 13

2 Ontvangen van meldingen van ongebruikelijke transacties _____ 16

2.1 Samenwerking met meldplichtige instellingen, branches en toezichthouders _____ 17

2.1.1 Samenwerking met meldplichtige instellingen en branches _____ 17

2.1.2 Samenwerking met toezichthouders _____ 19

2.2 Trends in ontvangen ongebruikelijke transacties _____ 21

3 Analyseren van ontvangen ongebruikelijke transacties _____ 26

3.1 Van ongebruikelijk naar verdacht _____ 27

3.2 Samenwerking met handhavings- en opsporingspartners _____ 29

3.3 Samenwerking met buitenlandse partners _____ 31

3.4 Onderzoek naar trends en fenomenen _____ 34

3.4.1 Analysetooling: detectie van onderzoekswaardige transacties _____ 34

3.4.2 Fenomeengerichte onderzoeken _____ 36

4 Verspreiden van verdacht verklaarde transacties _____ 39

4.1 Overzicht verdacht verklaarde transacties en dossiers _____ 40

4.2 Gebruik van financial intelligence door handhavings- en opsporingspartners _____ 43

4.3 Breed en effectief gebruik van financial intelligence _____ 46

4.3.1 Stimuleren van breed gebruik van verdachte transacties _____ 47

4.3.2 Inzicht in het gebruik van verdachte transacties _____ 48

5 Caribisch Nederland _____ 50

5.1 Samenwerking FIU's binnen het Koninkrijk _____ 51

5.2 Ontvangen en analyseren van ongebruikelijke transacties uit Caribisch Nederland _____ 52

5.3 Verspreiding van verdacht verklaarde transacties in Caribisch Nederland _____ 53

Bijlage I Kengetallen FIU-Nederland 2014 _____ 54

Bijlage II Lijst met belangrijke afkortingen _____ 57

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Managementsamenvatting

De Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-Nederland) is in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) aangewezen als de autoriteit waar ongebruikelijke transacties gemeld dienen te worden door diverse meldplichtige instellingen. De FIU-Nederland analyseert deze meldingen en legt hiermee transacties en geldstromen bloot die in verband kunnen worden gebracht met witwassen, financieren van terrorisme of daaraan gerelateerde misdrijven. Ongebruikelijke transacties die door het hoofd van de FIU-Nederland verdacht zijn verklaard, worden ter beschikking gesteld van diverse handhavings- en opsporingsdiensten.

Beleidsmatige en organisatorische ontwikkelingen FIU-Nederland

Vanwege een voortdurende groei van de werkzaamheden en een beperkte capaciteit die niet zal worden uitgebreid, heeft een herprioritering plaatsgevonden van de taken van de FIU-Nederland. De FIU-Nederland heeft in 2014 verschillende activiteiten ondernomen ter realisatie van de meerjarendoelstellingen die in het beleidsplan 2013-2017 zijn geformuleerd:

- het stimuleren van een breed gebruik van FIU-informatie;
- het in beeld brengen van het gebruik van FIU-informatie;
- het identificeren van trends en fenomenen;
- het versterken van de internationale informatie-uitwisseling.

De FIU-Nederland zet in op samenwerking en co-creatie met opsporingspartners. Daartoe zijn met verschillende partners duidelijke prestatieafspraken gemaakt over de op te leveren FIU-dossiers en de opvolging en terugkoppeling daarvan door partners.

Ook op het vlak van de internationale samenwerking is de FIU-Nederland het afgelopen jaar actief geweest. Zo heeft de FIU-Nederland een coördinerende rol op zich genomen voor een juiste implementatie van het 'Egmont Strategic Plan 2014-2017' van de Egmont Groep, een wereldwijd samenwerkingsverband van 147 FIU's.

Ontvangen meldingen van ongebruikelijke transacties

In 2014 zijn in totaal 277.532 ongebruikelijke transacties in ontvangst genomen van 25 verschillende groepen meldplichtige instellingen. Het overgrote deel hiervan betreft money transfers. Relatiedagen, presentaties voor branches en persoonlijk contact met de instellingen door de relatiebeheerders van de FIU-Nederland dragen bij aan de naleving van de meldplicht en een grotere bewustwording onder de meldplichtige instellingen. De veelvuldige samenwerking met onder andere de geldtransactiekantoren, de banken en de Douane zorgde in 2014 voor mooie onderzoeksdossiers, waarna door de opsporing dan wel de meldplichtige instellingen direct maatregelen zijn genomen. Bovendien heeft de voorlichting aan de trustsector in 2013 het afgelopen jaar geleid tot meer meldingen vanuit deze sector, wat zich bij de FIU-Nederland vervolgens heeft doorvertaald in meer verdacht verklaarde transacties.

Analyse van ongebruikelijke transacties

De gemelde ongebruikelijke transacties vormen de primaire input van de analyse- en onderzoeksprocessen. Matches met externe gegevensbestanden, LOvJ-verzoeken, verzoeken van buitenlandse FIU's en eigen onderzoek vormen de aanleiding voor het in onderzoek nemen van transacties.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Dankzij de eind 2013 gerealiseerde hoogwaardige rapportage- en analyse-tool kan de FIU-Nederland de grote hoeveelheid transactiedata waarover zij beschikt op slimme wijze analyseren. Met het Kennis- en expertisecentrum voor intelligente data-analyse (Kecida), onderdeel van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI), is samengewerkt aan een geavanceerde, innovatieve wijze van het analyseren van de ongebruikelijketransactiegegevens opdat deze data nog doeltreffender kan worden gebruikt. In 2014 is bij de analyses van ongebruikelijke transacties in het bijzonder aandacht besteed aan bepaalde trends en fenomenen. Enkele voorbeelden hiervan zijn het gebruik van de bitcoin, livestreaming van kinderporno, witwasrisico's van online casino's en jihadisme.

In 2014 zijn van diverse handhavings- en opsporingspartners 1.093 LOvJ-verzoeken ontvangen om te onderzoeken of bepaalde subjecten voorkomen in de FIU-database. De meeste verzoeken waren afkomstig van de nationale politie. Met het oog op het streven naar meer co-creatie zijn in 2014 de voorbereidingen getroffen voor een pilot gericht op de gezamenlijke afhandeling van LOvJ-verzoeken met opsporingspartners, die begin 2015 van start moet gaan. Afgevaardigden van een drietal eenheden van de politie krijgen in de pilot beperkt toegang tot de FIU-database voor het afhandelen van LOvJ-verzoeken vanuit de eigen eenheid.

De FIU-Nederland wisselt dagelijks gegevens uit met buitenlandse FIU's. In 2014 heeft de FIU-Nederland 611 informatieverzoeken ontvangen van 67 buitenlandse zusterorganisaties en heeft ze zelf 558 verzoeken bij 69 buitenlandse FIU's neergelegd. Vooral met de directe buurlanden vindt een intensieve informatie-uitwisseling plaats. Om te komen tot een gerichte bevraging aan het buitenland is in 2014 veelvuldig gebruik gemaakt van de geavanceerde Ma³tch-technologie van FIU.NET die automatische en geanonimiseerde matching van de databases van verschillende FIU's mogelijk maakt, dus zonder dat gevoelige (persoons)gegevens worden prijsgegeven.

Gebruik verdacht verklaarde transacties

In 2014 zijn 29.382 transacties verdacht verklaard en gebundeld in 5.661 dossiers. Dit is 16% meer dan in het voorgaande jaar. Van die transacties zijn de meeste (47%) verdacht verklaard naar aanleiding van eigen onderzoek. Na witwassen vormen fraude en terreur de meest geregistreerde criminaliteitsvormen in FIU-dossiers, gevolgd door drugsgerelateerde delicten en zaken over mensenhandel en -smokkel.

Het jaaroverzicht bevat verscheidene concrete voorbeelden van de grote waarde die FIU-informatie voor een opsporingsonderzoek kan hebben. Behalve voor het leveren van relevante (start)informatie voor strafrechtelijk financiële onderzoeken of mogelijk bewijs voor financieel-economische criminaliteit, kunnen verdachte transacties tevens gebruikt worden om relaties binnen criminele netwerken bloot te leggen die zich bijvoorbeeld bezighouden met drugs- of mensenhandel. Voorts heeft FIU-informatie bijgedragen aan onderzoeken naar (financieren van) terrorisme. Het heeft geleid tot bevroeren van tegoeden van jihadisten en het stopzetten van toelagen.

De FIU-Nederland streeft naar een breed gebruik van haar informatie. Verdachte transacties komen automatisch in de landelijke politieapplicatie BlueView terecht. Daarnaast verschaft de FIU-Nederland aan de regionale eenheden van de politie maandelijks een rapportage waarin de voor hun eenheid relevante verdachte transacties overzichtelijk worden weergegeven. De FIU-Nederland heeft met diverse opsporings- en handhavingspartners (prestatie)afspraken gemaakt over het gebruik van FIU-informatie, teneinde het inzicht hierin te vergroten.

Caribisch Nederland

Meldplichtige dienstverleners uit Caribisch Nederland (CN) melden op basis van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (Wwft BES) eveneens ongebruikelijke transacties bij de FIU-Nederland. In 2014 zijn 1.017 meldingen van ongebruikelijke transacties ontvangen uit CN. Er is veel aandacht besteed aan het analyseren en onderzoeken van de ongebruikelijke transacties gemeld vanuit CN. Dit heeft geresulteerd in 349 verdachte transacties, die zijn gebundeld in 23 dossiers. De verdachte transacties hebben een totale omvang van ruim € 4,5 miljoen.

Tijdens het derde Koninkrijksseminar, dat in 2014 door de FIU-Nederland werd georganiseerd, hebben de hoofden van de vier Koninkrijks-FIU's met de ondertekening van een intentieverklaring hun ambities uitgesproken voor een intensievere onderlinge samenwerking.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

6

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 **1** Introductie
FIU-Nederland

2 **2** Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 **3** Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 **4** Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 **5** Caribisch Nederland

I **I** Bijlage kengetallen

II **II** Bijlage afkortingen

1. Introductie FIU-Nederland

De Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-Nederland) is in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) aangewezen als de autoriteit waar ongebruikelijke transacties gemeld dienen te worden door diverse meldplichtige instellingen. De FIU-Nederland analyseert deze meldingen en legt hiermee transacties en geldstromen bloot die in verband kunnen worden gebracht met witwassen, financieren van terrorisme of daaraan gerelateerde misdrijven. Ongebruikelijke transacties die door het hoofd van de FIU-Nederland verdacht zijn verklaard, worden ter beschikking gesteld van diverse handhavings- en opsporingsdiensten.

1. Introductie FIU-Nederland

Dit hoofdstuk biedt een kennismaking met de missie, de wettelijke taak en het (inter)nationale speelveld waarbinnen de FIU-Nederland opereert. Daarnaast worden de meerjarendoelstellingen van de organisatie toegelicht.

1.1 Missie, wettelijke taak en positionering

Missie

De missie van de FIU-Nederland is om met haar financial intelligence bij te dragen aan het voorkomen en bestrijden van misdaad, vooral witwassen en het financieren van terrorisme, met het oog op het waarborgen van de integriteit van het (Nederlandse) financiële stelsel.

De FIU-Nederland is in Nederland de aangewezen organisatie die exclusief beschikt over gegevens van gemelde ongebruikelijke transacties, die ze na verder onderzoek verdacht kan verklaren. Ze vormt daarbij de unieke verbinding tussen de instellingen die ongebruikelijke transacties melden en overheidspartners die een rol spelen in het voorkomen en bestrijden van (inter)nationale criminaliteit. Dit doet ze door tijdig financial intelligence en expertise te bieden binnen relevante netwerken.

Wettelijke taak

De wettelijke taak van de FIU-Nederland is vastgelegd in artikel 13 Wwft. Haar kerntaak betreft het ontvangen, registreren, bewerken en analyseren van ongebruikelijke transactiegegevens, teneinde te bepalen of deze gegevens van belang kunnen zijn voor het voorkomen en opsporen van misdrijven. In het jaaroverzicht wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- het ontvangen van ongebruikelijke transacties ([hoofdstuk 2](#))
- het analyseren van ongebruikelijke transacties ([hoofdstuk 3](#))
- het verspreiden van verdacht verklaarde transacties ([hoofdstuk 4](#))

Behalve op deze kerntaak richt de FIU-Nederland zich op daarvan afgeleide taken, waaronder het geven van voorlichting aan publieke en private partners en het doen van onderzoek naar trends en ontwikkelingen op het gebied van witwassen en financieren van terrorisme.

Bij witwassen gaat het veelal om een aaneenschakeling van (financiële) handelingen waarmee wordt geprobeerd het crimineel verdiende vermogen een ogenschijnlijk legale herkomst te geven. Bij financieren van terrorisme hoeft de herkomst van geld niet illegaal te zijn. Het is in dit geval juist de bestemming van het geld, namelijk de terroristische activiteiten, die maakt dat de transactie wettelijk verboden is.

Positionering

Met de vorming van de nationale politie in 2013 is de bestuurlijke positie van de FIU-Nederland gewijzigd. Voorheen opereerde ze binnen het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) als zelfstandig onderdeel van de Dienst IPOL. Per 1 januari 2013 maakt de FIU-Nederland formeel onderdeel uit van de rechtspersoon Staat der Nederlanden. Beheersmatig is ze ondergebracht bij de nationale politie als een zelfstandig, onafhankelijk en herkenbaar opererende entiteit. Door (onder)mandatering beschikt het hoofd van de FIU-Nederland over de vereiste bevoegdheden ten aanzien van personeel en middelen, waarmee de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van de organisatie is gewaarborgd. De beleidslijn loopt rechtstreeks van de minister van Veiligheid en Justitie naar het hoofd van de FIU-Nederland.

De FIU-Nederland beschikt over een formatie van 57 fte en heeft een jaarlijks budget van € 5,3 miljoen. In het organogram op de volgende pagina wordt de opbouw van de organisatie schematisch weergegeven.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

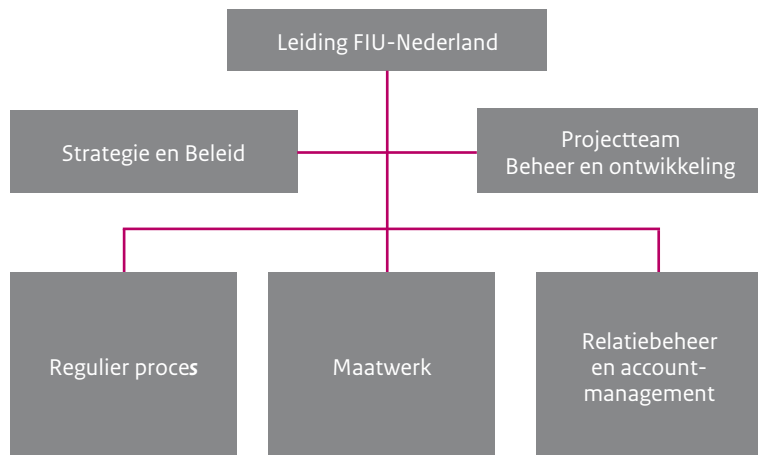
II

Bijlage afkortingen

8

1.2 De Wwft

De doelstelling van de Wwft is het tegengaan van witwassen en financieren van terrorisme teneinde de integriteit van het financiële en economische stelsel te waarborgen.

Meldplicht ongebruikelijke transacties

De Wwft richt zich tot diverse categorieën zakelijke dienstverleners, die in de wet “instellingen” worden genoemd, en legt hen twee verplichtingen op. Ten eerste, de verplichting tot het verrichten van (risicogeoriënteerde) cliëntenonderzoeken en ten tweede, het melden van ongebruikelijke transacties. Een cliëntenonderzoek draagt bij aan het herkennen en beheersen van risico's die bepaalde cliënten of bepaalde soorten dienstverlening meebrengen. De FIU-Nederland speelt een cruciale rol bij de meldplicht; instellingen dienen ongebruikelijke transacties die (mogelijk) te maken hebben met witwassen of financieren van terrorisme te melden bij de “Financiële inlichtingen eenheid”, de door de Wwft gehanteerde aanduiding voor de FIU-Nederland.

Meldplichtige instellingen¹ betreffen niet alleen financiële instellingen, maar ook onder meer casino's, trustkantoren, verschillende type handelaren en vrije beroepsbeoefenaren hebben een meldplicht. Een (voorgenomen) transactie is ongebruikelijk wanneer deze voldoet aan één of meerdere meldindicatoren. Deze indicatoren verschillen per groep meldplichtige instellingen en zijn vastgesteld in het Uitvoeringsbesluit Wwft.² Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen objectieve en subjectieve indicatoren. Bij objectieve indicatoren ontstaat een meldplicht wanneer een transactie een bepaald grensbedrag overschrijft. Zo zijn geldtransactiekantoren verplicht alle verrichte money transfers vanaf € 2.000 te melden bij de FIU-Nederland. Een subjectieve indicator houdt in dat een instelling een transactie dient te melden, wanneer deze “aanleiding heeft om te veronderstellen” dat de transactie verband houdt met witwassen of financieren van terrorisme.

De Wwft bepaalt welke informatie een melding van een ongebruikelijke transactie minstens dient te bevatten. Alleen met kwalitatief goede meldingen is snel en effectief onderzoek mogelijk naar eventuele betrokkenheid van personen bij witwassen of financieren van terrorisme. Verschillende toezichthouders houden toezicht op de naleving van de Wwft (zie ook §2.1). Het niet, te laat, onjuist of onvolledig melden van een ongebruikelijke transactie is strafbaar.

De FIU-Nederland als buffer

Alle meldingen van ongebruikelijke transacties worden opgenomen in een beveiligde database van de FIU-Nederland, ook wel “de buffer” genoemd. De meldingen worden zorgvuldig afgeschermd. Alleen FIU-medewerkers hebben toegang tot deze afgeschermd database. Het vertrouwelijk omgaan met ongebruikelijke transacties is essentieel om te kunnen samenwerken met meldplichtige instellingen en buitenlandse FIU's. Pas wanneer gemelde transacties nader zijn onderzocht en een belang voor het voorkomen van witwassen, financieren van terrorisme of een daaraan onderliggend misdrijf is bevestigd, verklaart het hoofd van de FIU-Nederland de transactie “verdacht” en wordt de verdachte transactie ter beschikking gesteld van diverse handhavings- en opsporingsdiensten.

¹ De in dit Jaaroverzicht gehanteerde groepen meldplichtige instellingen (zie voor een overzicht Bijlage I) vormen een vertaling van de aangewezen meldplichtige instellingen in de Wwft. In 2015 wordt in samenwerking met het Ministerie van Financiën gewerkt aan een eenduidige benaming van de meldplichtige instellingen die aansluit bij de Wwft.

² De meldindicatoren zijn ook te vinden op de website van de FIU-Nederland, www.fiu-nederland.nl

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Aankomende wijzigingen Wwft

In 2013 zijn enkele bepalingen in de Wwft aangepast, waarbij de meldplicht voor enkele instellingen is verruimd. Voor de komende jaren worden eveneens enkele aanpassingen verwacht. Zo zijn per 1 januari 2015 pandhuizen aangewezen als meldplichtige instelling³ in de Wwft. Daarnaast is een wetsvoorstel in voorbereiding om online casino's gereguleerd toegang te bieden tot de Nederlandse markt. Voorgesteld wordt om online casino's te onderwerpen aan een vergunningsplicht en de meldplicht ongebruikelijke transacties op basis van de Wwft. Vanwege deze ontwikkelingen heeft de FIU-Nederland het afgelopen jaar onderzoek verricht naar deze branche en een advies uitgebracht aan de wetgever ([zie ook §3.4.2](#)).

³ Vanaf 1 januari 2015 zijn pandhuizen verplicht melding te maken van alle transacties waarbij een vermoeden bestaat van witwassen of financieren van terrorisme (subjectieve indicator). Daarnaast dienen alle transacties te worden gemeld, waarbij goederen in de macht van het pandhuis worden gebracht en daarvoor een bedrag van € 25.000 of meer ter beschikking wordt gesteld aan de klant (objectieve indicator).

1.3 Beleid en meerjarendoelstellingen

Meerjarendoelstellingen

De FIU-Nederland heeft in haar beleidsplan voor de periode 2013-2017 een viertal meerjarendoelstellingen geformuleerd. De beleidsdoelstellingen zijn gebaseerd op de taken van de FIU-Nederland, zoals beschreven in artikel 13 van de Wwft, en internationale regelgeving. Deze meerjarendoelstellingen zijn:

- het stimuleren van een breed gebruik van FIU-informatie;
- het in beeld brengen van het gebruik van FIU-informatie;
- het identificeren van trends en fenomenen;
- het versterken van de internationale informatie-uitwisseling.

De FIU-Nederland acht het breed en effectief gebruik van FIU-informatie en het verkrijgen van meer inzicht in het gebruik van FIU-producten van groot belang. Zodoende streeft ze naar een optimale aansluiting op de informatiebehoefte van haar afnemers en naar structureel gebruik van FIU-informatie. Verschillende ontwikkelingen, zoals de vorming van de nationale politie, nationale programma's en de oprichting van multidisciplinaire samenwerkingsverbanden, bieden de FIU-Nederland nieuwe mogelijkheden om de effectiviteit van haar informatie en de terugkoppeling over het gebruik ervan te verbeteren. Met name de positionering van de FIU-Nederland bij de nationale politie, een belangrijke opsporingspartner, draagt hieraan bij. In 2014 zijn activiteiten ondernomen om voornoemde meerjarendoelstellingen te realiseren. Deze worden toegelicht in hoofdstuk 4.

De FIU-Nederland streeft naar een optimale aansluiting op de informatiebehoefte van haar afnemers en naar structureel gebruik van FIU-informatie.

Door haar unieke informatiepositie beschikt de FIU-Nederland over een grote hoeveelheid gegevens over mogelijke gevallen van witwassen en financieren van terrorisme, die haar inzicht biedt in trends en fenomenen. De ingebruikname van de hoogwaardige rapportage- en analysetool (R&A-tool) eind 2013 heeft dit inzicht in belangrijke mate versterkt.

Internationale samenwerking en gegevensuitwisseling biedt de FIU-Nederland en daarmee ook de nationale opsporingspartners waardevolle financial intelligence voor de aanpak van witwassen en financieren van terrorisme. De komende jaren wil ze haar positie binnen het internationale speelveld verder verstevigen. Het afgelopen jaar is de FIU-Nederland actief geweest binnen verschillende internationale fora ([zie §1.4](#)) en is wederom veel operationeel samengewerkt met buitenlandse FIU's ([zie §3.3](#)).

Herprioritering

De afgelopen jaren zijn steeds meer taken bij de FIU-Nederland belegd. Zo is door wetwijzigingen het aantal instellingen dat valt onder de Wwft-meldplicht toegenomen en wordt een groter beroep gedaan op de FIU-Nederland binnen het taakveld gericht op de aanpak van financieren van terrorisme. Daarnaast wordt meer van haar verwacht op het gebied van toegankelijkheid, informatiedeling en het in kaart brengen van de effectiviteit. Ook het organiseren van de nieuwe positionering heeft zijn beslag op de organisatiecapaciteit. Vanwege deze veranderingen in haar omgeving en het gegeven dat de formatie van 57 fte niet zal worden uitgebreid, is de FIU-Nederland in 2013 begonnen met een evaluatie van haar taken en capaciteit. Daarbij zijn de huidige taakuitvoering, ambities en inrichting van de organisatie opnieuw tegen het licht gehouden teneinde zoveel mogelijk op eigen kracht invulling te kunnen geven aan de geformuleerde ambities en het primaire proces nog efficiënter in te richten. Deze evaluatie heeft geresulteerd in een herprioritering die is gericht op het meer 'lean and mean' maken van de organisatie. Zodoende is in 2013 een begin gemaakt met de uitfasering van werkzaamheden die niet tot de kerntaken behoren en is ingezet op het voorbereiden van het werken in co-creatie met partners.

Focus op kerntaken

Om zich meer te richten op wettelijke kerntaken zijn vanaf 2013 verschillende werkzaamheden beëindigd die niet daartoe behoren, zoals het uitvoeren van verzoeken voor het Landelijk Bureau Bibob en de directe samenwerking met de Belgische politie. Het afgelopen jaar zijn er meer, soortgelijke maatregelen doorgevoerd dan wel in voorbereiding, zoals de uitfasering van de screeningsverzoeken van De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De genomen maatregelen worden toegelicht in hoofdstuk 3 en 4.

Co-creatie

Naast de focus op de kerntaken wordt meer ingezet op co-creatie met opsporingspartners. Met verschillende partners zijn daartoe duidelijke prestatieafspraken gemaakt over de op te leveren FIU-dossiers en de opvolging en terugkoppeling daarvan, zoals met het Anti Money Laundering Centre (AMLC), de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD), het Functioneel Parket (FP) in het kader van ontnemingszaken, het Dienst Werk en Inkomen (DWI) van de gemeente Amsterdam en het Cluster Werk en Inkomen (CWI) van de gemeente Rotterdam ([zie ook §4.3](#)).

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

De FIU-Nederland streeft voorts naar een gezamenlijke afhandeling van de LOvJ-verzoeken⁴ met opsporingspartners. In 2014 heeft ze voorbereidingen getroffen voor een pilot gericht op deze vorm van co-creatie. De pilot start begin 2015 en kent een proefperiode van zes maanden. Afgevaardigden van drie regionale eenheden van de politie krijgen beperkt toegang tot de FIU-database voor het uitvoeren van hun LOvJ-verzoeken. Deze afgevaardigden vallen voor hun werkzaamheden bij de FIU-Nederland onder het gezag van het hoofd van de FIU-Nederland. Door deze samenwerking in co-creatie vindt een effectievere en efficiëntere afhandeling van deze informatieverzoeken plaats. De FIU-Nederland beoogt hiermee een grotere bekendheid van het LOvJ-verzoek, een groter beroep op de FIU-Nederland en meer gebruik van financial intelligence door de opsporing. Voorts streeft ze ernaar om de capaciteit, die met deze werkstroom samenhangt, vrij te maken en in te zetten op eigen onderzoek.

Innovatie

De FIU-Nederland heeft in 2014 verder vormgegeven aan enkele innovatieve samenwerkingsprojecten. De samenwerking met het kennis- en expertisecentrum voor intelligente data-analyse (Kecida), onderdeel van het Nederlands Forensisch Instituut (NFI), gericht op het experimenteren met geavanceerde data-analyseinstrumenten en -technieken is hiervan een goed voorbeeld. Deze samenwerking is voor een belangrijk deel gefinancierd door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) in het kader van het programma “Veilig door innovatie”. Door de innovatieve analysetechnieken zijn ongebruikelijke transacties naar voren gekomen die anders onder de radar zouden zijn gebleven (zie ook §3.4). Ook de samenwerking met de Haagse Hogeschool is geïntensiveerd. In december 2013 is een convenant ondertekend door het hoofd van de FIU-Nederland en de directie van de Haagse Hogeschool om te komen tot een meerjarige samenwerking (2014-2017). De kennis en kunde van docenten en studenten van de hogeschool wordt zodoende goed benut bij het uitvoeren van de jaarplandoelstellingen van de FIU-Nederland. Actuele theorieën op het gebied van informatiebeveiliging, bestuurlijke informatiekunde en informatica worden door deze samenwerking concreet toegepast op de (informatie)processen van de organisatie, waardoor de interne bedrijfsvoering wordt geoptimaliseerd.

⁴ LOvJ-verzoeken betreffen informatieverzoeken die worden ingediend bij de Landelijk Officier van Justitie (LOvJ) in Wvft-zaken en vervolgens, na een inhoudelijke afweging, worden doorgestuurd aan de FIU-Nederland. Opsporingsdiensten dienen een LOvJ-verzoek in bij de FIU-Nederland om na te gaan of subjecten, die als verdachte voorkomen in een strafrechtelijk onderzoek, tevens voorkomen in de database van ongebruikelijke transacties.

Inspelen op actualiteit

Door het meer ‘lean and mean’ maken van de organisatie ontstaat meer ruimte voor het inspelen op actuele zaken en het proactief signaleren en oppakken van witwasrisico’s en -dreigingen. In 2014 heeft de FIU-Nederland meegewerkt aan politiebredere projecten, zoals de Nuclear Security Summit, en levert ze haar bijdrage aan het rijksbrede “Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme” (zie ook §3.4.2). Voorts worden actuele dreigingen en risicovolle fenomenen voortdurend gemonitord. Zo heeft de FIU-Nederland na de uitgevaardigde EU-sancties tegen Oekraïne query’s opgesteld, teneinde transacties te detecteren die mogelijk samenhangen met de verduistering van Oekraïense staatstegoeden. Dit heeft geleid tot onderzoeksdossiers die zijn gedeeld met de opsporing en met buitenlandse partners (zie het kader).

Traceren van verduisterde Oekraïense staatstegoeden

De EU heeft in maart 2014 sancties uitgevaardigd tegen Oekraïne, vanwege de verduistering van Oekraïense staatstegoeden door leden en connecties van het afgezette regiem. Om relevante geldstromen en transacties te detecteren heeft de FIU-Nederland direct na afkondiging van de sancties analyses in haar datasysteem uitgevoerd. Ook werd een monitoringsystematiek op de dagelijks nieuw gemelde transacties ontwikkeld en vanaf dat moment toegepast. Dit leidde tot het opmaken van dossiers en processen-verbaal, welke ter beschikking van het OM en het AMLC werden gesteld. De opgemaakte dossiers hadden betrekking op meldingen van trustkantoren en banken. De meldingen betroffen uitgevoerde en voorgenomen grensoverschrijdende girale overboekingen, het aangaan van leningen, oprichting van rechtspersonen en investeringen in onder meer onroerend goed.

Daarnaast werd een samenwerkingsverband met andere FIU’s uit de lidstaten aangegaan. Alle dossiers werden met hen middels een ‘joint case’ netwerk van FIU.NET gedeeld. De FIU-Nederland nam voorts ook deel aan een operationeel samenwerkingsverband van enkele Europese FIU’s en de FIU van Oekraïne, specifiek gericht op enkele in de sanctieregeling opgenomen personen.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

12

1.4 Het nationale en internationale speelveld

De FIU-Nederland bevindt zich op het snijvlak tussen de publieke en private sector. Ze werkt samen met (vertegenwoordigers van) meldplichtige instellingen, toezichthouders, buitenlandse FIU's en verschillende opsporingsinstanties en andere partners die een rol hebben in het voorkomen en opsporen van misdrijven. De FIU-Nederland streeft naar een optimale aansluiting van haar werkprocessen (ontvangen, analyseren en verdacht verklaren) op de prioriteiten van haar partners. Andersom wil ze haar partners attenderen op relevante data, trends en fenomenen, welke doorvertaald kunnen worden zowel in meldbeleid als in de opsporingspraktijk.

Ontwikkelingen in het nationale speelveld

Binnen het domein van de witwasbestrijding en de ontneming van wederrechtelijk verkregen vermogen hebben de afgelopen jaren ontwikkelingen plaatsgevonden die van invloed zijn op de FIU-Nederland. Om de aanpak binnen deze domeinen te intensiveren zijn met behulp van speciale gelden enkele nieuwe samenwerkingsverbanden opgezet. Vanuit het streven naar een effectieve criminaliteitsbestrijding is de FIU-Nederland partner in de in 2013 opgerichte infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV) en werkt ze intensief samen met het AMLC van de FIOD. Door deze samenwerking zijn goede resultaten geboekt ([zie §3.2](#)), maar daartegenover stond eveneens een forse investering.

Sinds 1 januari 2014 is de FIU-Nederland volwaardig partner van het Financieel Expertise Centrum (FEC). De toetreding tot het FEC werd mogelijk mede naar aanleiding van de nieuwe bestuurlijke positionering van de FIU-Nederland als zelfstandige organisatie. Het gezamenlijke doel van de FEC-partners is het versterken van de integriteit van de financiële sector door onderlinge samenwerking en informatie-uitwisseling (zie het kader). Door haar FEC-partnerschap heeft de FIU-Nederland zitting in de FEC-Raad, het contactpersonenoverleg en het informatieplatform. Verder neemt ze deel aan een aantal (sub)werkgroepen van het FEC, zoals de werkgroep Publiek-Private Samenwerking (PPS) en de werkgroep New Payment Methods.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen gebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen gebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Binnen het informatieplatform delen FEC-partners concrete informatie over bedreigingen van de integriteit van de financiële sector via een beveiligde internetapplicatie. In 2014 heeft de FIU-Nederland 81 signalen van mogelijke bedreigingen van FEC-partners ontvangen en heeft ze 2 signalen ingebracht. Bij 25 ontvangen signalen (31%) beschikte de FIU-Nederland over relevante transactie-informatie over de bevroegde (rechts)personen. Terugkoppeling hierover heeft (nog) niet plaatsgevonden.

Samenwerking binnen het FEC

Het FEC heeft als doel de integriteit van de financiële sector te versterken. Dit wil ze bereiken door de onderlinge samenwerking tussen de partners te stimuleren, te coördineren en te vergroten door het uitwisselen van informatie en het delen van kennis, inzicht en vaardigheden. Samenwerkingspartners van de FIU-Nederland binnen het FEC zijn DNB, de AFM, de FIOD, de Belastingdienst, de politie en het OM.

De FEC-partners delen met elkaar signalen van bedreigingen van de integriteit van de financiële sector, zoals het mogelijk witwassen van criminele gelden (in de vastgoedsector), illegaal bankieren, beleggingsfraude of fiscale fraude. Binnen de bestaande wettelijke kaders verstrekken de FEC-partners persoonsgegevens aan de zogenoemde FEC- eenheid. Bij een verstrekking van persoonsgegevens aan de FEC- eenheid, geeft de verstreckende partner aan voor welk doel de persoonsgegevens worden verstrekt en ook aan welke FEC-partner(s) de gegevens niet verstrekt mogen worden. De wijze waarop en de voorwaarden waaronder gegevens met elkaar gedeeld mogen worden staat beschreven in het "Informatieprotocol FEC 2014"

Internationale samenwerking

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland geïnvesteerd in internationale samenwerking op beleidsmatig gebied via de relevante internationale fora.

FATF

De Financial Action Task Force (FATF) is een intergouvernementele organisatie die zich richt op de bevordering van de internationale bestrijding van witwassen en financieren van terrorisme. In februari 2011 publiceerde de FATF een Mutual Evaluation Report (MER) over de naleving van de FATF-aanbevelingen door Nederland. De FIU-Nederland heeft de nodige bijdragen

geleverd aan de ingediende follow-up rapporten⁵ over de voortgang op de diverse aanbevelingen. Begin 2014 oordeelden de leden van de FATF dat de gesignaleerde tekortkomingen uit het MER zijn verholpen en Nederland zodoende de evaluatieronde kon verlaten.

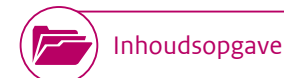
In 2014 heeft de FIU-Nederland deelgenomen aan de verschillende FATF-bijeenkomsten en vanuit haar expertise input geleverd aan projecten van de FATF, zoals onderzoek naar witwastypologieën die gerelateerd kunnen worden aan specifieke branches.

Egmont Groep

De FIU-Nederland is lid van de Egmont Groep, een wereldwijd samenwerkingsverband van 147 FIU's, dat de basis vormt voor de internationale gegevensuitwisseling tussen FIU's. In 2014 is een nieuw strategisch beleidsplan geformuleerd, "Egmont Strategic Plan 2014-2017". Daarin staan het versterken van de regionale samenwerking tussen FIU's en het organiseren van een effectieve, en toekomstbestendige infrastructuur binnen de Egmont Groep centraal. Om zorg te dragen voor een goede implementatie van dit strategische meerjarenplan is een zogenaamd 'Task Team' ingesteld, waarin de FIU-Nederland een coördinerende rol op zich heeft genomen. Eind 2014 is een concept van het implementatieplan voorgelegd aan de aangesloten FIU's van de Egmont Groep. Het streven is om in 2015 het implementatieplan te accorderen.

De FIU-Nederland heeft aan verschillende Egmont-werkgroepen actieve bijdragen geleverd. Zo is bij de 'IT working group', waar de FIU-Nederland voorzitter van is, gewerkt aan de totstandkoming en de vervolmaking van een zelfevaluatiETOOL, die een FIU inzicht geeft in relevante IT-toepassingen die kunnen bijdragen aan het verbeteren van haar werkproces. Daarnaast is ze actief betrokken geweest bij diverse op de operatie gerichte werkgroepen, waarbij bijvoorbeeld relevante casussen zijn aangeleverd over 'virtual currencies', zoals het gebruik van de bitcoin (zie §3.4). Ook heeft ze een coördinerende rol gespeeld binnen het project gericht op de aanpak van het financieren van terrorisme (zie §4.2).

⁵ <http://www.fatf-gafi.org/topics/mutualevaluations/documents/fur-netherlands-2014.html>

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

EU FIU Platform

Sinds 2006 komen de FIU's binnen de Europese Unie (EU) bijeen in het EU Financial Intelligence Units' Platform (EU FIU Platform) om de onderlinge informatie-uitwisseling te intensiveren en te stroomlijnen. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de vierde EU witwasrichtlijn – naar verwachting begin 2015 – heeft dit aanvankelijk informele platform van FIU's in 2014 de formele status van 'expert group' gekregen. Hiermee erkent de EU het belang van de samenwerking tussen de Europese FIU's en hun specifieke expertise op het gebied van bestrijding van witwassen en financieren van terrorisme. De expertgroep zal een formele rol vervullen in het adviseren van de Europese Commissie (EC).

Vanuit het platform wordt bijgedragen aan het opzetten van een eerste 'Supranational Risk Assessment' (SNRA). Daartoe is door de EC een ad hoc werkgroep opgericht en aan de FIU's in het EU FIU-platform is gevraagd om hierin te participeren. De FIU-Nederland neemt actief deel aan deze werkgroep. De SNRA richt zich op het herkennen en beoordelen van risico's van witwassen en financieren van terrorisme.

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland geïnvesteerd in internationale samenwerking op beleidsmatig gebied via de relevante internationale fora

FIU.NET

De FIU's van de EU-landen maken voor de operationele samenwerking gebruik van FIU.NET. Dit is een gedecentraliseerd computernetwerk dat een veilige en efficiënte gegevensuitwisseling tussen EU FIU's faciliteert. De decentrale infrastructuur van het systeem waarborgt de autonomie van de individuele FIU's; zij bepalen zelf wat ze delen, met wie en wanneer, zonder dat er een centrale opslag van hun data plaatsvindt. Alle 28 FIU's van de EU-lidstaten zijn inmiddels op het netwerk aangesloten en gezamenlijk doen zij gemiddeld 1.000 FIU.NET-verzoeken per maand.

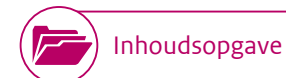
FIU.NET heeft een module ontwikkeld voor 'cross border reporting' waardoor het voor Europese FIU's eenvoudiger wordt om meldingen van transacties onderling te delen. Het afgelopen jaar zijn binnen het EU FIU Platform de vorderingen van de module voor cross border reporting van FIU.NET besproken. De module is in een pilotvorm getoetst en kan verder worden ontwikkeld.

Door de politieke ontwikkelingen in Oost-Europa heeft de EU sancties aan de Oekraïne en Rusland opgelegd, mede in verband met de verduistering van Oekraïense staatstegoeden. De Europese FIU's spelen een grote rol in het traceren van deze gelden. Om overtreding van de EU-sancties snel te signaleren zijn door de EU FIU's ervaringen gedeeld en is operationeel samengewerkt, via een zogenaamde 'joint case' in de FIU.NET applicatie ([zie ook het kader in §1.3](#)).

De positionering van FIU.NET zal op termijn veranderen. De EU FIU's en de EC streven ernaar om FIU.NET binnen enkele jaren bij Europol onder te brengen. Om deze inbedding te faciliteren is in 2014 de 'Project Board', waar de FIU-Nederland deel van uitmaakt, onder leiding van Europol van start gegaan. Bij de nieuwe positionering van FIU.NET is het van belang dat de specifieke rol en positie van de FIU's gewaarborgd blijft en dat de FIU's veilig gebruik kunnen blijven maken van de mogelijkheden van FIU.NET.

GoAML user community

De FIU-Nederland gebruikt sinds 2011 het bedrijfsprocessensysteem GoAML, een applicatie die ontwikkeld is door United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) en is bestemd voor FIU's. De FIU-Nederland behoort tot de groep van eerste gebruikers. Ze speelt een actieve rol in het optimaliseren van de applicatie. In 2014 is ze herkozen tot voorzitter van internationale 'user community' van GoAML voor de periode 2014-2016. Hierdoor fungeert de FIU-Nederland als aanspreekpunt voor de landen die werken met GoAML. Het doel is om de komende jaren de samenwerking met de UNODC te verbeteren en de applicatie beter af te stemmen op de wensen van de gebruikers(groep).

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

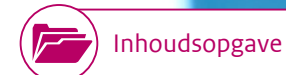
I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-Nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

2. Ontvangen van meldingen van ongebruikelijke transacties

Meldplichtige instellingen dienen op basis van de Wwft ongebruikelijke transacties die (mogelijk) te maken hebben met witwassen of financieren van terrorisme onverwijld te melden bij de FIU-Nederland. Een goede samenwerking met de meldplichtige instellingen en Wwft-toezichthouders is cruciaal voor de FIU-Nederland. Relevante en kwalitatief goede meldingen zijn van groot belang om snel en effectief onderzoek te kunnen verrichten naar eventuele betrokkenheid van personen bij misdrijven. Relatiebeheerders van de FIU-Nederland overleggen dan ook regelmatig met (vertegenwoordigers van de) meldplichtige instellingen om hen te informeren over indicatoren die leiden tot een snellere signalering van risicovolle transacties en om meldingen inhoudelijk verder te verbeteren.

16

2. Ontvangen van meldingen van ongebruikelijke transacties

277.532
ontvangen ongebruikelijke
transacties in 2014

In 2014 heeft de FIU-Nederland in totaal 277.532 meldingen van ongebruikelijke transacties ontvangen van de verschillende meldplichtige instellingen. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de samenwerking met de instellingen en met de vier Wwft-toezichthouders, die toezien op de naleving van de meldplicht door deze instellingen. Daarnaast wordt stilgestaan bij de opvallendste ontwikkelingen in de ontvangen ongebruikelijke transacties. Een overzicht van het aantal ongebruikelijke transacties per groep meldplichtige instellingen en het aantal instellingen waarvan meldingen is ontvangen, is opgenomen in Bijlage I.

2.1 Samenwerking met meldplichtige instellingen, branches en toezichthouders

De in de Wwft aangewezen meldplichtige instellingen verschillen aanzienlijk van elkaar wat betreft de aard van de dienstverlening en ervaren daardoor ook andere witwasrisico's. Ook varieert de omvang van de verschillende meldplichtige sectoren en loopt de belangenbehartiging en samenwerking binnen de sectoren, in de vorm van branche- of beroepsorganisaties, uiteen. De FIU-Nederland past haar communicatie naar en samenwerking met de verschillende meldplichtige instellingen hierop aan. In 2014 onderscheidde de Wwft 25 groepen meldplichtige instellingen.

Bij voorlichtingsactiviteiten is samenwerking met de Wwft-toezichthouders en met de brancheverenigingen onmisbaar. Brancheverenigingen bieden de FIU-Nederland een goed platform voor het collectief verspreiden van informatie binnen de branche. Met de verschillende toezichthouders geeft de FIU-Nederland gezamenlijk voorlichting over de meldplicht en wisselt ze informatie uit over het meldgedrag binnen de sector.

2.1.1 Samenwerking met meldplichtige instellingen en branches

Om de naleving van de meldplicht te versterken en de bewustwording onder de instellingen te vergroten, heeft de FIU-Nederland het afgelopen jaar uiteenlopende activiteiten ondernomen. Naast brede voorlichting tijdens relatiedagen en branchebijeenkomsten, onderhoudt ze – afhankelijk van de branche – ook direct contact met individuele instellingen en brancheorganisaties. Via informatiebladen en nieuwsflitsen worden instellingen op de hoogte gehouden van bijvoorbeeld veranderende regelgeving, besproken onderwerpen op een relatiedag of brengt de FIU-Nederland witwasrisico's binnen de sector onder de aandacht.

Conform de wijziging van de Wwft (per 1-1-2013) geeft de FIU-Nederland op geaggregeerd niveau feedback aan de instellingen. Zo plaatst ze wekelijks een praktijkvoorbeeld op de website, waarmee inzicht wordt gegeven in de waarde van de ontvangen meldingen voor de opsporing. Ook vormt het een bron van informatie voor meldplichtige instellingen over mogelijke transacties die gemeld dienen te worden.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Voorlichting via relatiedagen en presentaties

Jaarlijks organiseert de FIU-Nederland relatiedagen voor de verschillende groepen meldplichtige instellingen om zo de Wwft, de meldplicht en actuele thema's onder de aandacht te brengen. Voorts geeft ze presentaties op branchegerelateerde bijeenkomsten. In 2014 is een relatiemiddag voor geldtransactiekantoren georganiseerd in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Geldtransactiekantoren (NVTGK). Tijdens deze middag zijn onder meer door de FIU-Nederland de resultaten van haar onderzoek naar de detectie van livestreaming van kinderpornografie gepresenteerd (zie verderop en [in §3.4.2](#)).

Daarnaast zijn door de FIU-Nederland aan diverse instellingen presentaties gegeven, bijvoorbeeld aan financieringsmaatschappijen. Vanuit deze branche ontvangt ze vrij weinig meldingen. De FIU-Nederland probeert de branche meer bekend te maken met de meldplicht door voorlichting te geven in samenwerking met de Vereniging van Financieringsmaatschappijen Nederland (VFN). De intensivering van de contacten met de branche heeft al enkele concrete onderzoeksdoelstellingen bij de FIU-Nederland opgeleverd.

Relatiedagen dragen bij aan groter bewustzijn van instellingen van de witwasrisico's binnen de sector.

Relatiedagen dragen bij aan groter bewustzijn van instellingen van de witwasrisico's binnen de sector en leiden vaak tot een toename van het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties en tot meer actief meldende instellingen. De relatiemiddag voor de trustkantoren uit 2013 heeft het afgelopen jaar duidelijk zijn vruchten afgeworpen. Het aantal actieve melders en het aantal meldingen vanuit deze sector blijft groeien. In 2012 ontving de FIU-Nederland 38 meldingen, in 2013 nam dit toe naar 88 en het afgelopen jaar zijn vanuit deze sector 201 ongebruikelijke transacties geregistreerd ([zie voor meer informatie §2.2](#)). De voorlichting aan de makelaars in 2013 heeft eveneens geleid tot meer meldingen in 2014.

De FIU-Nederland heeft toen samen met het Bureau Toezicht Wwft op verzoek van diverse brancheorganisaties bij verschillende regiobijeenkomsten presentaties verzorgd over de meldplicht en witwasrisico's binnen de branche. Hoe een melding van een makelaar kan leiden tot een opsporingsonderzoek wordt in het praktijkvoorbeeld getoond.

CASUS: Een spotgoedkoop pand blijkt meer waard

Een makelaar doet een melding van de verkoop van een pand voor een bedrag van € 350.000, dat echter volgens taxatie een waarde van € 3.560.000 zou hebben. De WOZ-waarde lag nog een miljoen euro hoger maar de taxateur had rekening gehouden met het feit, dat het pand aanzienlijk achterstallig onderhoud vertoonde.

Onderzoek van de FIU-Nederland naar de historie van het pand leidde tot de vaststelling dat, twintig jaar eerder, het pand ooit door een publieke organisatie was aangekocht voor ruim € 4.400.000. Onderzoek naar de kopende partij leerde, dat deze onderneming een eigen vermogen had dat ongeveer net zo groot was als de WOZ-waarde van het aangekochte pand. De taxateur had al rekening gehouden met het achterstallige onderhoud waardoor het enorme verschil tussen koopsom en taxatiewaarde niet te verklaren was. Vanwege de volledige afwezigheid van een aannemelijke economische verklaring voor deze transactie, werd de transactie verdacht verklaard en de bevindingen ter beschikking van een opsporingsdienst gesteld. Deze startte op basis van de bevindingen een onderzoek naar fraude en/of witwassen. Het onderzoek is nog lopende.

Contact met instellingen en branches

Naast algemene voorlichting onderhouden relatiebeheerders van de FIU-Nederland persoonlijk contact met instellingen en met vertegenwoordigers van de verschillende brancheorganisaties. Vooral met twee grote groepen meldplichtige instellingen, de banken en de geldtransactiekantoren, wordt veelvuldig samengewerkt op brancheniveau en op instellingsniveau ([zie §2.2](#)).

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1 Introductie FIU-Nederland
- 2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5 Caribisch Nederland
- I Bijlage kengetallen
- II Bijlage afkortingen

De samenwerking met de Douane is de afgelopen jaren geïntensiveerd. Dit heeft geleid tot betere meldingen van aangiften liquide middelen⁶ van de luchthavens, die de Douane ter beschikking stelt aan de FIU-Nederland (meldplicht). Voorts ontvangt de FIU-Nederland meldingen op basis van het meldrecht van de Douane. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om het aantreffen van grote hoeveelheden contant geld, waardoor een sterk vermoeden van witwassen is ontstaan. Door het regelmatige contact en de kwalitatief betere meldingen heeft de FIU-Nederland meer transacties verdacht kunnen verklaren. Zo werden in 2013 bijna 200 douanemeldingen verdacht verklaard, in 2014 nam dit aantal toe naar zo'n 350. Uit het onderstaande praktijkvoorbeeld blijkt hoe de korte lijnen tussen de FIU-Nederland en de Douane kunnen leiden tot de inbeslagname een flinke hoeveelheid cash geld en een dure auto die geparkeerd stond op Schiphol.

CASUS: Met lege handen het vliegtuig in

Toen een man via Schiphol wilde uitreizen naar Suriname werd hij door de Douane gecontroleerd. Daarbij werd een hoeveelheid € 500 bankbiljetten in zijn bezit aangetroffen. De man had geen goede verklaring over de herkomst van het geld en de Douane informeerde de FIU-Nederland over de controle.

Uit de FIU-database bleek de man ook al diverse andere gemelde financiële handelingen te hebben verricht. Zo had hij al meerdere keren auto's gekocht waarbij hij steeds contant afrekende. Ook had hij geld op prepaidcards gestort. Dit terwijl hij in het geheel niet over een legitiem inkomen beschikte. Deze constatering was vervolgens mede aanleiding voor de aanhouding van de man. Het geld werd in beslag genomen. Toen bleek dat de man zijn prijzige auto op Schiphol had geparkeerd, werd ook deze auto in beslag genomen. Het onderzoek naar witwassen loopt nog.

⁶ Sinds 2007 zijn personen, op basis van de Europese verordening 1889/2005, verplicht bij het binnenkomen of verlaten van de Europese Unie aangifte te doen bij de Douane van liquide middelen (zoals contant geld, aandelen of cheques) ter waarde van € 10.000 of meer.

Delen van trends en fenomenen

In 2014 heeft de FIU-Nederland tien informatiebladen en vijf nieuwsflitsen verstuurd aan de meldplichtige instellingen. Met de nieuwsflitsen attendeert ze specifieke groepen instellingen op trends en mogelijke risico's van bepaalde fenomenen die rechtstreeks samenhangen met hun dienstverlening. Het afgelopen jaar zijn nieuwsflitsen verschenen over onder meer de bitcoin, mensenhandel en livestreaming van kinderporno.

In 2014 is door de FIU-Nederland diepgaand onderzoek verricht naar de aard en achtergrond van de livestreaming van kinderporno ([zie ook §3.4.2](#)). Dit heeft geleid tot een aantal financiële red flags waardoor zij en de meldplichtige instellingen het fenomeen sneller kunnen detecteren in hun database. Deze red flags, die via een nieuwsflits en de relatiemiddag met de geldtransactiekantoren zijn gedeeld, hebben inmiddels geleid tot de eerste meldingen. Voor sommige instellingen vormden de red flags aanleiding om nader onderzoek te doen naar bepaalde cliënten. In enkele gevallen leidde dit er reeds toe dat betaaldiensten aan cliënten zijn geweigerd. Door het delen van actuele informatie met de meldplichtige instellingen is voor deze criminaliteitsvorm een extra barrière opgeworpen. Het is een aansprekend voorbeeld van de preventieve werking van de Wwft.

2.1.2 Samenwerking met toezichthouders

Het toezicht op de naleving van de Wwft wordt uitgevoerd door vier verschillende toezichthouders. De Nederlandsche Bank (DNB), Bureau Financieel Toezicht (BFT), Autoriteit Financiële Markten (AFM) en Bureau Toezicht Wwft van de Belastingdienst houden elk toezicht op diverse groepen meldplichtige instellingen. Een belangrijk onderdeel van het toezicht bestaat uit het nagaan of een instelling beschikt over een adequate administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). De AO/IC moet van dusdanig niveau zijn, dat een instelling in staat is om cliëntenonderzoek te verrichten en dat medewerkers in staat zijn een ongebruikelijke transactie te herkennen en te melden aan de FIU-Nederland. Daarnaast zien de toezichthouders erop toe dat instellingen ook daadwerkelijk cliëntenonderzoeken uitvoeren en dat ze ongebruikelijke transacties ook werkelijk melden.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1** Introductie FIU-nederland
- 2** Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3** Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4** Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5** Caribisch Nederland
- I** Bijlage kengetallen
- II** Bijlage afkortingen

Controle op de naleving van de meldplicht

De Wwft-toezichthouders en de FIU-Nederland wisselen informatie met elkaar uit over trends in het meldgedrag en naleving van de meldplicht binnen een branche. Gezamenlijke voorlichting met en controlebezoeken uitgevoerd door de toezichthouder kunnen van invloed zijn op het meldgedrag van een branche. Zo hebben toezichtbezoeken van DNB bij verschillende geldtransactiekantoren geleid tot nameldingen van zogenoemde acceptgirokaartbetalingen waardoor, in vergelijking met vorig jaar, meldingen van dit type transactie en daardoor ook het totale aantal ontvangen ongebruikelijke transacties in 2014 flink is toegenomen ([zie ook §2.2](#)).

Gezamenlijke voorlichting

De FIU-Nederland geeft in samenwerking met de toezichthouders voorlichting aan diverse groepen meldplichtige instellingen. In 2013 is door de FIU-Nederland, in samenspraak met de AFM, een verkennend onderzoek gedaan naar de bekendheid van de Wwft onder beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen en het bewustzijn van witwasrisico's binnen de branche. Jaarlijks ontvangt de FIU-Nederland namelijk zeer weinig tot geen meldingen vanuit deze branche. Mede naar aanleiding van de resultaten van dit verkennende onderzoek, hebben de FIU-Nederland en de AFM overlegd over het verbeteren van het meldgedrag en het vergroten van de bewustwording binnen de branche. Eind 2014 is een eerste bijeenkomst georganiseerd met alle relevante partijen uit de branche. Het komend jaar zal de AFM toezichtsbezoeken afleggen in de branche en zal samen met de FIU-Nederland gerichte voorlichting worden gegeven over de Wwft en de daaruit voortvloeiende meldplicht.

Informatie-uitwisseling

Jaarlijks wordt op basis van de Wwft, tussen de FIU-Nederland en de Wwft-toezichthouders informatie uitgewisseld. Het gaat hier veelal om het meldgedrag van een specifieke onder toezichtgestelde instelling dan wel de gehele branche, of over kennis over trends en fenomenen. De Wwft-toezichthouders lichten op hun beurt de FIU-Nederland in over feiten die zij ontdekken bij het uitoefenen van hun toezichthoudende taak en die kunnen duiden op witwassen of financieren van terrorisme.

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland de huidige informatie-uitwisseling met de toezichthouders tegen het licht gehouden, waarbij enerzijds is gelet op elkaars (veranderde) informatiebehoefte en anderzijds de wettelijke mogelijkheden om hieraan vorm te geven. Dit heeft eind 2014 geleid tot het "Informatieprotocol informatie-uitwisseling FIU-Nederland en Wwft-toezichthouders". Naar aanleiding hiervan wordt bezien in hoeverre aan de wensen en mogelijkheden van betrokken partijen kan worden voldaan, en of eventueel een wetswijziging in de rede zou liggen.

Aanpak niet naleving meldplicht

Instellingen die zich niet houden aan de Wwft-meldplicht overtreden daarmee de Wet Economische Delicten (WED). Daarbij kan het gaan om het nalaten van een gedegen cliëntenonderzoek of om het niet naleven van de meldplicht, zoals het niet melden, het onjuist melden, het onvolledig melden of het te laat melden van ongebruikelijke transacties.

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland wederom meegewerkt aan het project Niet-Melders, dat onder leiding staat van het Functioneel Parket (FP) van het Openbaar Ministerie (OM) en waarbij het AMLC, de FIOD, de Landelijke Eenheid van de politie, het BFT, het Bureau Toezicht Wwft, DNB en de FIU-Nederland samenwerken om de naleving van de Wwft te verbeteren. De FIU-Nederland heeft, naar aanleiding van analyses in haar database, signalen aangedragen van meldplichtige instellingen waarbij een vermoeden bestaat dat zij de meldplicht niet goed naleven. In 2014 hebben in mei en november twee actiedagen plaatsgevonden, waarna de FIOD in samenwerking met de politie een aantal verdachten heeft gehoord over hun vermoedelijke overtreding van de meldplicht dan wel het nalaten van een gedegen cliëntenonderzoek. Het gaat om trustkantoren, accountants, administratiekantoren, twee handelaren, een notaris en een belastingadviseur. Daarnaast heeft een tweede themazitting plaatsgevonden in december 2014 bij de rechtbank Den Haag, waar enkele eerder gehoorde niet-melders zich voor de rechter moesten verantwoorden en zijn veroordeeld. Zo kreeg een handelaar in edelmetalen een boete opgelegd van € 150.000, waarvan € 30.000 voorwaardelijk, omdat hij opzettelijk geen melding heeft gemaakt van ten minste vijf ongebruikelijke transacties. Door deze transacties niet te melden bij de FIU-Nederland heeft hij de overheid de mogelijkheid ontnomen om zicht te krijgen op geldstromen die kunnen duiden op criminaliteit en om achterliggende strafbare feiten op te sporen, zo oordeelt de rechtbank.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

Ontvangen ongebruikelijke transacties 2014

De ongebruikelijke transacties vormen de basis voor de analyse- en onderzoeksprocessen van de FIU-Nederland. Het aantal transacties dat de FIU-Nederland ontvangt, verschilt jaarlijks en is in eerste instantie afhankelijk van de meldplichtige instellingen. Zij zijn verantwoordelijk voor het monitoren en het melden van ongebruikelijke transacties. Andere partijen – met name de toezichhouders en de FIU-Nederland – kunnen invloed uitoefenen op het meldgedrag van de instellingen. De invloed van de FIU-Nederland bestaat onder meer uit het geven van voorlichting over witwasrisico's, het verdacht verklaren van transacties en algemene terugkoppeling in de vorm van trends en fenomenen. Voorlichting dient er met name toe om meldplichtige instellingen te ondersteunen in het herkennen en melden van ongebruikelijke transacties. Het verdacht verklaren van transacties draagt eveneens bij aan herkenning van ongebruikelijke transacties. Immers, een verdacht verklaarde transactie mag door een instelling als een belangrijk signaal worden opgevat, dat er mogelijk meer transacties over het betrokken subject gemeld zouden moeten worden. Instellingen krijgen daarom ook automatisch bericht van de FIU-Nederland wanneer een gemelde transactie verdacht is verklaard.

In Bijlage I van het jaaroverzicht worden de ongebruikelijke transacties getoond per groep meldplichtige instellingen in de periode 2012-2014. Daarnaast wordt een overzicht gegeven van het aantal instellingen, waarvan in de periode 2012-2014 meldingen zijn ontvangen.

Tabel: Aantal ongebruikelijke transacties in 2014 per sector

Sector meldplichtige instellingen	Aantal	waarvan MT*
Geldtransactiekantoren	233.989	230.090
Overheid	18.031	0
Banken	14.696	7.341
Handelaren	4.379	0
Casino's	2.196	0
Vrije beroepsgroepen	2.150	0
Creditcardmaatschappijen	1.597	0
Overige sectoren	494	0
Totaal	277.532	237.431

* MT=Money transfers

Tabel: Aantal ongebruikelijke transacties in 2014 per soort transactie

Soort transactie	Aantal
Money transfers	237.431
Contante transacties	20.077
Overige transacties*	14.983
Girale transacties	5.041
Totaal	277.532

* Onder "Overige transacties" vallen bijvoorbeeld meldingen over rechtshandelingen, zoals als het openen van een rekening, het oprichten van een bedrijf of het aankopen van onroerend goed, en meldingen van de FIOD over het gebruik van de inkeerregeling.

2.2 Trends in ontvangen ongebruikelijke transacties

In 2014 heeft de FIU-Nederland 277.532 meldingen van ongebruikelijke transacties geregistreerd. Hierbij zijn moneytransfermeldingen ruim oververtegenwoordigd; 86% van de ontvangen transacties betreft money transfers. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de opvallendste trends en ontwikkelingen in het meldgedrag en de ontvangen ongebruikelijke

transacties van het afgelopen jaar. Welke fenomeengerichte analyses en onderzoeken in 2014 zijn uitgevoerd, komt in hoofdstuk 3 en 4 aan de orde.

Geldtransactiekantoren

Met de individuele geldtransactiekantoren⁷ en de brancheorganisatie NVGTK heeft de FIU-Nederland goede contacten. Tijdens overleggen met instellingen wordt gezamenlijk gekeken naar opvallende geldstromen,

⁷ Geldtransactiekantoren vormen in dit Jaaroverzicht een verzamelnaam voor de volgende in de Wwft aangewezen instellingen: betaaldienstverleners, betaaldienstagenten en wisselinstellingen.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

afwijkingen in transactiepatronen, gedrag aan de balie en worden netwerken uitgewisseld. De FIU-Nederland ontvangt jaarlijks de meeste meldingen van geldtransactiekantoren. In 2014 betroffen dit bijna 234.000 ongebruikelijke transacties; daarbij ging het om 230.090 money transfers en circa 3.900 overige meldingen, zoals wisseltransacties en aan prepaidcards gerelateerde betalingen. Het afgelopen jaar zijn aanzienlijk meer money transfers gemeld, ten opzichte van 2013 toen zo'n 160.400 werden ontvangen. Deze toename van ruim 45% wordt grotendeels veroorzaakt door een groot aantal nameldingen van twee geldtransactiekantoren. Het gaat om betalingen van acceptgirokaarten via money transferinstellingen, waarbij een cliënt de acceptgirokaart contant betaalt aan de balie. De FIU-Nederland registreert deze transacties als binnenlandse money transfers. DNB heeft de aanwijzing gegeven dat op deze acceptgirokaartbetalingen ook een objectieve meldplicht rust.

Ook in 2014 heeft de FIU-Nederland weer veelvuldig meldingen van prepaidkaarten in onderzoek genomen. Het gebruik van dit betaalmiddel vormt een verhoogd risico voor het witwassen van crimineel geld. Prepaidcards zijn betaalkaarten die je kunt opladen, door het overmaken of storten van (contant) geld, en die je vervolgens kunt gebruiken voor allerlei betalingen in (web)winkels en voor geldopnamen bij betaalautomaten. Ook in het buitenland kunnen deze opgeladen betaalkaarten worden gebruikt. In 2014 heeft de FIU-Nederland ruim 2.200 meldingen van prepaidkaarten

ontvangen. De FIU-Nederland en de betrokken meldplichtige instellingen in Nederland hebben vrijwel alleen zicht op de aankoop van en de stortingen op de prepaidcard in Nederland, waardoor beperkt onderzoek naar deze transacties mogelijk is. Om een goed inzicht te krijgen in het grensoverschrijdende transactieverloop van onder meer prepaidcards is het van belang dat internationale wet- en regelgeving op het gebied van informatie-uitwisseling wordt aangepast. Door de FIU-Nederland is dit inmiddels aangegeven bij de betrokken partijen binnen de (inter)nationale gremia.

Payment service providers

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland haar contacten met de payment service providers geïntensiveerd. In haar contacten heeft ze, in het bijzonder, het doen van meldingen op basis van de subjectieve indicator gestimuleerd, aangezien tot op heden voornamelijk transacties op basis van de objectieve indicator zijn ontvangen. Om de bekendheid met de subjectieve indicator te vergroten is in 2014 een informatieblad verstuurd aan de branche, waarin handvatten worden gegeven voor het herkennen van transacties die mogelijk samenhangen met witwassen of financieren van terrorisme en zodoende subjectief gemeld zouden moeten worden. Binnen deze branche liggen mogelijke witwasrisico's in het webbased karakter van de dienstverlening en de afstand die daardoor ontstaat tot de cliënt. Door regelmatig contact en het uitwisselen van informatie verwacht de FIU-Nederland dat het aantal subjectieve meldingen het komend jaar zal toenemen.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1 Introductie FIU-nederland
- 2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5 Caribisch Nederland
- I Bijlage kengetallen
- II Bijlage afkortingen

In 2014 was reeds een stijging van het aantal meldingen van payment service providers te zien. Werden er in 2013 nog 186 ongebruikelijke transacties gemeld, in 2014 waren dit 462. Deze stijging is toe te schrijven aan een toename van het aantal instellingen dat actief meldt, mede als gevolg van intensievere contacten met de instellingen.

Banken

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland de intensieve samenwerking met banken voortgezet. Naast bezoeken aan individuele banken, waarbij onder meer aandacht is voor de kwaliteit van de meldingen en de terugkoppeling op doorgemelde transacties, is ook samengewerkt bij het opmaken van dossiers. In sommige gevallen hebben spoedmeldingen en voorgenomen transacties uiteindelijk geleid tot inbeslagname van criminele gelden. Deze meldingen en snelle acties hebben in 2014 enkele miljoenen aan in beslag genomen geld opgeleverd (zie het kader). Het regelmatig contact met

de banken zorgt voor een betere kwaliteit van de meldingen, waardoor betere onderzoeksdossiers bestemd voor de opsporing kunnen worden samengesteld. In 2015 wil de FIU-Nederland de samenwerking met de banken verder ontwikkelen en zich daarbij meer richten op periodieke feedback.

Daarnaast maakt de FIU-Nederland deel uit van diverse publiek-private samenwerkingsverbanden, waar kennis en informatie met de banken wordt gedeeld. In 2014 is de samenwerking via het platformoverleg van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) verder geïntensiveerd. Via dit platform deelt de FIU-Nederland trends en ontwikkelingen en wordt sectorbreed ingezet op het verbeteren van de kwaliteit en daarmee de effectiviteit van de bankmeldingen. Tussen de deelnemers wordt eveneens expertise gedeeld over onderwerpen als de detectie van bepaalde fenomenen en criminogene branches, ook samen met andere ketenpartners.

Meld ook voorgenomen transacties, voorkom dubieuze overboekingen

De nauwe samenwerking met de banken heeft in 2014 geleid tot succesvolle inbeslagnames van crimineel verworven gelden. De onderstaande casus is hiervan een mooi voorbeeld. Vroege detectie van kansrijke dossiers door de bank en snelheid van onderzoek door de FIU-Nederland, verhoogt de kans op het afpakken van crimineel geld, voordat het geld aan het zicht onttrokken is. Banken hoeven niet altijd te wachten totdat transacties zijn uitgevoerd en kunnen ook voorgenomen transacties melden. Als banken een spoedmelding doen of een voorgenomen transactie melden kan de FIU-Nederland vervolgens de transactie snel in onderzoek nemen, aanvullen met informatie uit gesloten bronnen en aanleveren bij de opsporing. Indien er voldoende verdenking is, kan het OM besluiten tot een opsporingsonderzoek en ook beslag leggen op de bij het onderzoek gedetecteerde vermoedelijke criminele tegoeden. De FIU-Nederland kan door deze werkwijze samen met de banken een belangrijke rol spelen in het veiligstellen van het crimineel verkregen geld. Deze snelle acties heeft in 2014 geleid tot enkele miljoenen euro's aan in beslag genomen geld.

CASUS: Geen ruimte voor piramidespeltjes

Zo'n snelle actie volgde op een spoedmelding van een bank. De bankinstelling meldde dat ze een sterk vermoeden had dat er sprake was van een investeringsfraude waarbij er een piramidespelachtige constructie werd gebruikt. Via een website werden potentiële klanten gevraagd geld in te leggen waarbij de winsten exorbitant hoog konden uitpakken. Echter, bij deze fraudevorm is de

systematiek altijd hetzelfde. Uit de inleg worden ogenschijnlijk royale winsten uitgekeerd. Niet zelden zet dit mensen aan om nog meer geld in te brengen. Na enige tijd stoppen de winstuitkeringen, valt het investeringsfonds om en is de fraudeur, die het hele fonds heeft opgezet, er met veel geld van investeerders vandoor. Toen de bank bemerkte dat met ingelegd geld plotseling grote privéaankopen werden gedaan en dat veel van het ingelegde geld naar privérekeningen wegvloede, werd een spoedmelding aan de FIU-Nederland gedaan. Op dat moment had de rekening een batig saldo van ongeveer € 900.000. Om te voorkomen dat er nog meer geld aan de rekening zou worden onttrokken, ontving de FIU-Nederland bij voorrang de bankinformatie, voltooide een onderzoeksdossier en droeg dit over aan een recherche-eenheid. Op basis van de gegevens opende het OM onmiddellijk een vervolging en legde beslag op het saldo van de bankrekening. Kort na het beslag in Nederland werd duidelijk dat de fraudeur ook tegoeden in België aanhield. Door samenwerking tussen de FIU-Nederland en de FIU in België werd in België een bedrag van € 500.000 bevroren en enkele dagen erna door justitie in beslag genomen. Toen enkele maanden later ook duidelijk werd dat er door de fraudeur paypalaccounts in Luxemburg waren gebruikt, werd in samenwerking met Luxemburgse FIU dezelfde actie nog eens uitgevoerd. Door deze snelle samenwerking tussen de bankinstelling, de FIU-Nederland en haar FIU-counterparts in België en Luxemburg kon in deze zaak toch beslag worden gelegd op een aanzienlijk deel van het frauduleus buitgemaakte geld.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1 Introductie FIU-nederland
- 2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5 Caribisch Nederland
- I Bijlage kengetallen
- II Bijlage afkortingen

Voorts heeft de FIU-Nederland met banken samengewerkt in het kader van het FEC-project gericht op publiek-private samenwerking (PPS) en binnen het Terrorismefinancieringsplatform (zie 53.4.2). In het FEC-project PPS is gezamenlijk onderzoek verricht naar een specifiek witwasfenomeen, waar banken veelvuldig over melden. Deze samenwerking heeft bij de FIU-Nederland geleid tot een aantal concrete onderzoeksdossiers gericht op witwassen, die zijn opgepakt door de FIOD.

Naast veelvuldig contact met de Nederlandse grootbanken heeft de FIU-Nederland in 2014 haar bekendheid onder de buitenlandse banken met een bijkantoor in Nederland vergroot. Om deze buitenlandse bijkantoren te ondersteunen in het vervullen van de meldplicht is, in samenwerking met de Foreign Banking Association, een workshop georganiseerd gericht op de Wwft-meldplicht en het meldproces bij de FIU-Nederland. Aan de hand van een praktijkvoorbeeld is met de buitenlandse banken het gehele meldproces doorlopen: van melding, detectie tot verstrekking van de verdachte transactie aan de opsporing.

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland in totaal 14.696 ongebruikelijke transacties gemeld gekregen door banken.

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland in totaal 14.696 ongebruikelijke transacties gemeld gekregen door banken. Daarvan hadden ruim 7.350 meldingen betrekking op reguliere transacties (circa 50%) zoals girale overboekingen en contante opnamen van of stortingen op een rekening. De geïntensiveerde samenwerking met de banken heeft geresulteerd in meer verdachte transacties van deze categorie bankmeldingen (niet zijnde money transfers).

Daarnaast worden van verschillende kleine banken ook meldingen van money transfer ontvangen, waarbij het voornamelijk gaat het om de eerder genoemde acceptgirokaartbetalingen. Het aantal meldingen van money transfers door banken is in 2014 wel flink afgenomen; in 2013 ontving de FIU-Nederland er nog 11.150, het afgelopen jaar waren dit er ruim 7.300. Dit komt doordat twee banken hun beleid rondom deze acceptgirokaartbetalingen hebben aangepast. Eén instelling is volledig gestopt met de dienstverlening aan particuliere klanten, de andere bank moedigt klanten aan om geld vaker giraal over te boeken, waardoor het aantal acceptgirokaartbetalingen is gedaald en als gevolg daarvan ook het aantal meldingen.

Overheidsmeldingen

De FIU-Nederland ontvangt meldingen van diverse overheidspartners over mogelijke gevallen van witwassen en financieren van terrorisme. Zo beschikken onder andere de FIOD, de Douane en de Wwft-toezichthouders over een meldrecht. Het afgelopen jaar is het aantal overheidsmeldingen meer dan verdubbeld, van ruim 7.500 naar 18.000 meldingen. Deze toename wordt veroorzaakt door zo'n 11.800 FIOD-meldingen, die betrekking hebben op subjecten die een beroep hebben gedaan op de inkeerregeling van de Belastingdienst. Via de inkeerregeling geeft de Belastingdienst Nederlandse burgers de mogelijkheid om (buitenlands) vermogen, waarvan eerder niet (volledig) aangifte is gedaan bij de Belastingdienst, alsnog aan te geven. Wanneer de aangifte vrijwillig wordt verbeterd, hoeft geen (of een lagere) boete te worden betaald. Aangezien (buitenlands) vermogen ook verkregen kan zijn uit andere illegale activiteiten, vindt gegevensuitwisseling met de FIU-Nederland plaats. De FIU-Nederland heeft de FIOD-meldingen gematcht met politiebesteden, dat heeft geleid tot circa 50 transacties die verdacht zijn verklaard.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Accountants

In 2014 is het aantal meldingen van accountants toegenomen met 150% ten opzichte van het jaar ervoor: van 532 gemelde transacties in 2013 naar 1.330 in 2014. Ook het aantal actieve meldplichtige instellingen is bijna verdubbeld ten opzichte van vorig jaar. Deze flinke stijging wordt voor een aanzienlijk deel veroorzaakt door de vele meldingen over het beroep op de inkeerregeling door cliënten, zo'n 700 van de in totaal 1.330 accountantsmeldingen hadden hier betrekking op. Wanneer deze inkeermeldingen – in beide jaren – buiten beschouwing worden gelaten, is sprake van een toename van ruim 40%. Deze resterende toename komt onder meer door de verruiming van de meldplicht voor accountants sinds 2013, waardoor zij ook dienen te melden over signalen van witwassen bij hun forensische activiteiten. Ook dragen de bezoeken van toezichthouders bij aan de alertheid van de accountants.

Niet alle ontvangen meldingen blijken terecht. Soms wordt een transactie gemeld enkel vanwege het feit dat er een contante transactie heeft plaatsgevonden bij de cliënt van de accountant en bestaat er geen concreet vermoeden van witwassen. Bij het ontbreken van deze (subjectieve) component valt deze contante transactie niet onder de meldplicht.

Trustkantoren

Naar aanleiding van de relatiedag voor de trustkantoren in 2013 zijn het afgelopen jaar, op verzoek van verschillende trustkantoren, door de FIU-Nederland in house presentaties gegeven. Deze presentaties en de verhoogde aandacht voor de sector hebben hun vruchten afgeworpen; het aantal meldingen vanuit de trustsector blijft groeien en het aantal actieve melders is ook toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Werden er vorig jaar nog 88 transacties geregistreerd, in 2014 waren dit er al 201. Een deel van de transacties heeft betrekking op overtreding van de EU sanctiemaatregelen ten aanzien van Oekraïne en Rusland.

De FIU-Nederland bekijkt alle meldingen van trustkantoren en vrije beroepsbeoefenaars. Als gevolg hiervan is door de toename van het aantal ongebruikelijke transacties vanuit de trustsector, ook het aantal verdachte transacties gestegen: in 2013 werden er nog 52 transacties verdacht verklaard, in 2014 waren dit er maar liefst 149.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1 Introductie FIU-Nederland
- 2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5 Caribisch Nederland
- I Bijlage kengetallen
- II Bijlage afkortingen

3. Analyseren van ontvangen ongebruikelijke transacties

Ongebruikelijke transacties vormen de primaire input van de analyse- en onderzoeksprocessen van de FIU-Nederland. Alle ontvangen ongebruikelijke transacties worden gemonitord aan de hand van gerichte query's en wekelijkse matches met het VROS-bestand (zie §3.1). Het is gezien de grote hoeveelheid transacties die de FIU-Nederland jaarlijks ontvangt niet mogelijk en niet wenselijk ze één-voor-één te analyseren. De FIU-Nederland dient steeds scherpe afwegingen te maken welke ongebruikelijke transacties in onderzoek worden genomen. Bij de prioritering van de onderzoeken houdt ze rekening met de behoeften van de Nederlandse opsporings- en handhavingpartners en buitenlandse FIU's enerzijds, en met de eigen beleidsprioriteiten anderzijds.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

3. Analyseren van ontvangen ongebruikelijke transacties

In 2014 heeft de FIU-Nederland ruim 33.500 transacties in onderzoek genomen, die onderdeel uitmaken van 6.821 onderzoeksdossiers. Met elkaar samenhangende ongebruikelijke transacties die in onderzoek worden genomen, bundelt de FIU-Nederland in een dossier. Daarbij kan het gaan om meerdere transacties die zijn verricht door één persoon of – breder – transacties verricht door personen die deel uitmaken van hetzelfde (criminele) netwerk. De Wwft kent alleen het transactiebegrip en de FIU-Nederland verklaart zodoende de “ongebruikelijke transactie” verdacht. Echter, doordat in praktijk met elkaar samenhangende transacties zijn gebundeld in een dossier, wordt in dit jaaroverzicht ook gesproken over “verdachte dossiers”, zijnde een bundeling van verdacht verklaarde transacties.

In dit hoofdstuk staan het werkproces (van ongebruikelijk naar verdacht) en de analyses van de ontvangen ongebruikelijke transacties centraal. Daarbij wordt eveneens ingegaan op de samenwerking met de handhavings- en opsporingspartners en de informatie-uitwisseling met buitenlandse FIU's.

3.1 Van ongebruikelijk naar verdacht

Ontvangen ongebruikelijke transacties kunnen via verschillende wegen in onderzoek worden genomen en verdacht worden verklaard. Grofweg kan onderscheid worden gemaakt tussen matches met externe gegevensbestanden, het uitvoeren van LOvJ-verzoeken of verzoeken van buitenlandse FIU's (zie §3.3) en eigen onderzoeken. Deze zogenoemde doormeldredenen, als gevolg waarvan ongebruikelijke transacties verdacht kunnen worden verklaard, worden in deze paragraaf toegelicht.

Matches

Wekelijks matcht de FIU-Nederland haar database met het VROS-bestand van de politie. VROS staat voor Verwijzingsindex Recherche Onderzoeken en Subjecten en bevat personen die voorkomen in lopende opsporingsonderzoeken of die om intelligenceredenen in verhoogde belangstelling van opsporingsdiensten staan. Na een controleslag worden de matchresultaten, zijnde de ongebruikelijke transacties uitgevoerd door VROS-subjecten, verdacht verklaard.

Daarnaast voert de FIU-Nederland matches uit met andere externe bestanden op verzoek van opsporings- of handhavingsinstanties. In 2014 zijn meer dan 25 matches uitgevoerd voor diverse partners. Door deze matching is onder meer een bijdrage geleverd aan de executie van boetes, het traceren van vermogen, het detecteren van misbruik van de inkeerregeling en het opsporen van uitkeringsfraude in Rotterdam en Amsterdam. In §4.2 wordt ingegaan op de resultaten van deze matches.

LOvJ-verzoeken

Opsporingsdiensten kunnen een toetsingsverzoek indienen bij de FIU-Nederland om na te gaan of verdachte subjecten, die betrokken zijn in een strafrechtelijk onderzoek, voorkomen in de database met ongebruikelijke transacties. Dit verzoek wordt ingediend bij de Landelijk Officier van Justitie (LOvJ) in Wwft-zaken en vervolgens, na een inhoudelijke afweging, doorgestuurd aan de FIU-Nederland. Bij een zogenoemd LOvJ-verzoek verricht de FIU-Nederland uitgebreid onderzoek. Via het verzoek kunnen ook relaties van onderzoekssubjecten worden bevraagd en buitenlandse FIU's kunnen worden benaderd (zie ook §3.3). Opsporingsdiensten kunnen een LOvJ-verzoek bij aanvang van het strafrechtelijk onderzoek indienen, maar ook (opnieuw) in een latere fase van het onderzoek.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

In 2014 heeft de FIU-Nederland 1.093 LOvJ-verzoeken ontvangen van diverse opsporingspartners. Dit zijn er 72 minder dan in 2013. 60% van de verzoeken was afkomstig van de verschillende eenheden van de nationale politie. De overige 40% (433 verzoeken) is afkomstig van andere opsporingsdiensten. Zo doen ook de FIOD, de Koninklijke Marechaussee (KMar) en de Inspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Inspectie SZW) veelvuldig een beroep op de FIU-Nederland om onderzoek te doen in de database met ongebruikelijke transacties.

Tabel: Ingediende LOvJ-verzoeken in 2014 per opsporingsdienst

Indiener LOvJ-verzoek

Nationale politie		Andere opsporingsdiensten	
Landelijke Eenheid	112	FIOD	221
Eenheid Oost-Nederland	87	KMar	132
Eenheid Rotterdam	85	Inspectie SZW	47
Eenheid Midden-Nederland	73	Functioneel Parket	14
Eenheid Amsterdam	68	Sociale recherche/DWI	6
Eenheid Noord-Nederland	63	RST	5
Eenheid Den Haag	59	NVWA-IOD	3
Eenheid Noord-Holland	52	Rijksrecherche	3
Eenheid Zeeland West-Brabant	28	Landelijk Parket	1
Eenheid Oost-Brabant	27	ILT/IOD	1
Eenheid Limburg	6		
Subtotaal Nationale politie	660	Subtotaal Andere diensten	433

Eigen onderzoeken

Naast de behandeling van LOvJ-verzoeken en het uitvoeren van matches, verricht de FIU-Nederland veel eigen onderzoek. De aanleiding voor het starten van een eigen onderzoek kan uiteenlopen. Gedacht kan worden aan het monitoren van actuele risico's en dreigingen, sectoren die diensten verlenen met een verhoogd witwasrisico of diensten aangeboden door nieuwe meldplichtige instellingen. Van dit laatste vormt de casus over het bedrijfsverzamelgebouw een goede illustratie.

CASUS: Notoire oplichter zoekt onderdak

De FIU-Nederland startte een eigen onderzoek naar een melding van een domicilieverlener. Domicilieverleners, beter bekend als bedrijfsverzamelgebouwen, hebben sinds 2012 een meldplicht op basis van de Wwft. In de betreffende melding had de domicilieverlener aangegeven, dat deze door een cliënt gepleegde faillissementsfraude vermoedde. De cliënt huurde een ruimte bij de domicilieverlener, maar omdat deze het niet meer vertrouwde was inmiddels de huurovereenkomst opgezegd.

De cliënt stond als onderneming bij de Kamer van Koophandel ingeschreven. De huurder had aangegeven in de bouw actief te zijn, maar de domicilieverlener zag daar weinig tot niets van terug toen de huurovereenkomst was aangegaan. Na enige tijd begonnen de nodige aanmaningen tot betalen van niet voldane facturen, ongedekte autolease en openstaande bedragen door gebruik van een creditcard zich op te stapelen.

Na het raadplegen van de nodige databestanden identificeerde de FIU-Nederland de huurder als iemand met een rijk verleden op het gebied van oplichting, vervalsen van loonstroken en het bestellen van goederen zonder dat daar vervolgens een betaling op volgde. Na verificatie van de inschrijving in het handelsregister van het bedrijf, bleek de huurder inmiddels als bestuurder te zijn uitgeschreven. Zijn plaatsvervanger bleek ook een notoire oplichter en flessentrekker te zijn. Kortom, reden genoeg om de bevindingen verdacht te verklaren en aan de opsporingsdiensten ter beschikking te stellen.

Ook vragen van buitenlandse FIU's en signalen van partners bieden aanleiding voor het starten van een eigen onderzoek (zie ook 63.3). Bij het doen van eigen onderzoek maakt de FIU-Nederland bijvoorbeeld gebruik van informatie uit open bronnen, raadpleegt ze politiestructuren en kunnen belastinggegevens worden opgevraagd.

Niet verdachte transacties en dossiers

In 2014 zijn ruim 33.500 ongebruikelijke transacties beoordeeld, deelsluitmakend van in totaal 6.816 afgeronde dossiers. Niet alle onderzochte transacties zijn verdacht verklaard. Bij 3.408 van de 33.500 onderzochte ongebruikelijke transacties bestond (vooralsnog) geen of onvoldoende aanleiding om deze verdacht te verklaren. Op dossierniveau gaat het om 1.125 (17%) van de afgeronde dossiers in 2014 die "niet verdacht" zijn verklaard.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1** Introductie FIU-nederland
- 2** Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3** Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4** Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5** Caribisch Nederland
- I** Bijlage kengetallen
- II** Bijlage afkortingen

Van de 6.816 afgeronde dossiers zijn er 5.661 verdacht verklaard (83%) en doorgemeld aan opsporings- en handhavingspartners. Deze dossiers bevatten 29.382 verdacht verklaarde transacties. Voorts zijn 30 dossiers onder embargo⁸ verstrekt (<1%) aan een opsporingsteam.

In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de inhoud van de 5.661 verdacht verklaarde dossiers en de relevantie van de dossiers voor de opsporingspartners.

3.2 Samenwerking met handhavings- en opsporingspartners

Op nationaal niveau werkt de FIU-Nederland samen met verschillende handhavings- en opsporingspartners. Naast alle eenheden van de nationale politie, de bijzondere opsporingsdiensten (FIOD, Inspectie SZW, NVWA-IOD, ILT/IOD), de KMar en de Rijksrecherche, bestaan er samenwerkingsrelaties met onder andere de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC).

Ontvangen verzoeken

in 2014

1.093 LOvJ-verzoeken

1.757 screenings voor AFM en DNB

611 verzoeken van buitenlandse FIU's

81 FEC-signalen

Daarnaast is de FIU-Nederland een actieve partner binnen de Contraterrorisme Infobox (CT Infobox), waar gegevens over netwerken en personen die mogelijk betrokken zijn bij terrorisme vanuit de expertise van de betrokken partners worden onderzocht.

Accountmanagers van de FIU-Nederland onderhouden intensief contact met deze handhavings- en opsporingspartners. Ze stimuleren het gebruik van informatieverzoeken en brengen verdacht verklaarde dossiers van de FIU-Nederland onder de aandacht.

De belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar op het gebied van operationele samenwerking en afstemming met Nederlandse partners wordt hieronder toegelicht.

Nationale politie

De politie is een belangrijke partner voor de FIU-Nederland. Sinds de vorming van één nationale politie in 2013 zijn er tien regionale eenheden en één landelijke eenheid. De FIU-Nederland ontving in 2014 660 LOvJ-verzoeken vanuit de eenheden. Ook voor de eigen onderzoeken vormt de politie een belangrijke afnemer. Het maken van prestatieafspraken met de eenheden van de politie op strategisch niveau bleek afgelopen jaar vooralsnog niet mogelijk. Dit komt door de (re)organisatiefase waarin de politie momenteel verkeert en de bijbehorende personele verschuivingen. De verwachting is dat deze strategiebepalende functies in de eerste helft van 2015 definitief bezet zullen gaan worden en dat met de FIU-Nederland afspraken gemaakt kunnen worden over de afname van dossiers. Met diverse eenheden zijn wel prestatieafspraken gemaakt op onderwerp of ad hoc thema's. Dit varieerde van afspraken op het gebied van fraude en het afpakken van onverklaarbaar vermogen, tot de aanpak van kindermisbruik en mensenhandel.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen gebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

⁸ Dossiers die onder embargo worden verstrekt, bevatten verdacht verklaarde transacties die vanwege het afbreukrisico voor het opsporingsonderzoek niet worden doorgemeld naar BlueView. Meer informatie over BlueView staat in hoofdstuk 4.

FIOD

Geregeld ontvangt de FIU-Nederland meldingen van ongebruikelijke transacties die in verband gebracht kunnen worden met mogelijke btw-carroussels, toeslagenfraude, faillissementsfraude of omzetbelastingfraude en dus relevant zijn voor de FIOD. Deze meldingen neemt de FIU-Nederland in onderzoek en de resultaten vertalen zich in de doormelding van transacties. De verdachte transacties worden door de FIOD gebruikt voor voeging bij of de start van strafrechtelijke onderzoeken. In 2014 zijn drie strategiebijeenkomsten met de FIOD-leiding gehouden om de intensieve samenwerking te monitoren en te verstevigen. Het afgelopen jaar zijn ten minste 350 dossiers verstrekt aan de FIOD ([zie ook §4.2](#)).

Voorts bestaat tussen de FIOD en de FIU-Nederland een goede operationele samenwerking. Vier liaison officers van de FIOD ondersteunen de FIU-Nederland bij analyses van transacties door de inbreng van fiscale informatie en fiscaalstrafrechtelijke kennis. Zo is in 2014 van ruim 1.400 subjecten fiscale informatie opgevraagd.

AMLC

Met de oprichting van het AMLC in 2013 is de samenwerking tussen de FIOD en de FIU-Nederland verder uitgebreid. Het AMLC fungeert als het centrale intakepunt van de FIOD voor opsporingsonderzoeken naar witwassen. In 2013 heeft de FIU-Nederland reeds intentieafspraken gemaakt met het AMLC over het aanleveren en afnemen van financial intelligence en expertise aangaande witwaszaken. In 2014 is hier uitvoering aan geven. Maandelijks zijn vijf FIU-dossiers over onverklaarbaar bezit aan het AMLC geleverd. Ook zijn dossiers met verdachte transacties uit de trustsector overgedragen en opgemaakte dossiers in het kader van de sanctiewetgeving Oekraïne. Voorts is samengewerkt in projecten betreffende de inkeerregeling en zogenaamde windhappers.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

iCOV

Als vervolg op de projectorganisatie van het Vastgoed Intelligence Centre is in 2013 de infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV) opgericht. De iCOV is een gemeenschappelijke organisatie waaraan, naast de FIU-Nederland, het OM, de politie, de Belastingdienst, de FIOD en de Douane deelnemen. Het doel van het samenwerkingsverband is het in kaart brengen van onverklaarbaar of crimineel vermogen, het blootleggen van witwas- of fraudeconstructies en het kunnen innen van overheidsvorderingen.

In 2014 heeft de FIU-Nederland 611 informatieverzoeken van 67 verschillende buitenlandse FIU's ontvangen

De FIU-Nederland deelt periodiek haar dataset met verdachte transacties, zodat de iCOV deze kan betrekken in haar analyses. Vanaf het moment dat de iCOV operationeel werd, is gebleken dat de deelnemende organisaties binnen de iCOV tegen privacykwesties, verstrekingsvraagstukken en juridische vraagstukken aanlopen. Om deze vraagstukken op te lossen is een Rechtmatigheidscommissie in het leven geroepen waaraan de FIU-Nederland vast deelneemt. Afgelopen jaar hebben een zestal bijeenkomsten plaatsgevonden.

DNB en AFM

De FIU-Nederland heeft het afgelopen jaar opnieuw screeningen uitgevoerd op verzoek van de AFM en DNB in het kader van vergunningaanvragen. Het ging in totaal om 1.757 screeningen, waarvan 45 dossiers voor een nadere beoordeling aan het OM zijn voorgelegd. Aangezien dergelijke screeningen niet tot de kerntaken van de FIU-Nederland behoren, wil ze deze taken overdragen aan een daarvoor geëigende uitvoerende instantie. Het afgelopen jaar is overeenstemming bereikt tussen alle betrokken partijen over de (wijze van) overdracht. Na de noodzakelijke aanpassingen in wet- en regelgeving zal op termijn een andere uitvoerende instantie deze taken van de FIU-Nederland overnemen.

3.3 Samenwerking met buitenlandse partners

Bij het uitvoeren van haar onderzoeken doet de FIU-Nederland vaak een beroep op de kennis en informatie van haar buitenlandse zusterorganisaties. Via het Egmont Secure Web (ESW) en het FIU.NET wisselt ze dagelijks gegevens uit met buitenlandse FIU's. Over en weer wordt geïnformeerd of bepaalde onderzoekssubjecten bekend zijn in de FIU-database van het betreffende land. Naast de gerichte informatieverzoeken aan buitenlandse partners maakt de FIU-Nederland ook gebruik van de Ma³tch-technologie van FIU.NET, waardoor automatisch en anoniem gegevens gematcht kunnen worden met andere Europese FIU's. Voorts bestaat binnen FIU.NET de mogelijkheid om met buitenlandse FIU's gezamenlijk aan een casus te werken.

Operationele samenwerking met buitenlandse FIU's

In 2014 heeft de FIU-Nederland 611 informatieverzoeken van 67 verschillende buitenlandse FIU's ontvangen met de vraag om subjecten te onderzoeken in de Nederlandse database met ongebruikelijke transacties. Ze heeft zelf 558 verzoeken bij 69 verschillende buitenlandse zusterorganisaties neergelegd. In de tabel wordt een top 5 getoond van FIU's waar de FIU-Nederland in 2014 de meeste verzoeken van heeft beantwoord en welke FIU's zij het meest heeft bevraagd.

Tabel: Top 5 ontvangen en verzonden verzoeken aan buitenlandse FIU's in 2014

Top 5	Ontvangen verzoeken van	Aantal
1	FIU België	247
2	FIU Luxemburg	59
3	FIU Verenigd Koninkrijk	30
4	FIU Duitsland	25
5	FIU Jersey	21

Top 5	Verzonden verzoeken aan	Aantal
1	FIU Duitsland	71
2	FIU België	61
3	FIU Spanje	44
4	FIU Verenigd Koninkrijk	39
5	FIU Marokko	23

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Vooraf met de directe buurlanden vindt een intensieve informatie-uitwisseling plaats. De Belgische FIU beschikt over verdergaande bevoegdheden dan de FIU-Nederland, zoals het (tijdelijk) bevriezen van tegoeden op een bankrekening. Hierdoor is het voor de FIU-Nederland mogelijk om snelle maatregelen te nemen, wanneer een Nederlands onderzoekssubject bekend is bij de Belgische counterpart. Dit laat [het praktijkvoorbeeld uit 52.2](#) eveneens goed zien. Daarnaast heeft de informatiebevraging aan de Marokkaanse FIU een vlucht genomen, nadat Marokko is aangemerkt als prioritair land c.q. strategisch partner (zie verderop).

Vragen van buitenlandse partners naar de bekendheid van bepaalde onderzoekssubjecten kunnen voor de FIU-Nederland ook aanleiding zijn om Nederlandse meldplichtige instellingen te vragen om nadere inlichtingen, zoals het praktijkvoorbeeld in het kader toont.

CASUS: Nederlands trustkantoor behulpzaam in Maltees onderzoek

De FIU-Nederland maakt deel uit van een wereldwijd netwerk van FIU's. Dagelijks vindt er informatie-uitwisseling en bijstand van en aan de FIU-Nederland en andere FIU's plaats. Zo ontving de FIU-Nederland een verzoek van de FIU uit Malta naar aanleiding van een overboeking ten laste van een Nederlandse BV ten gunste van een op Malta gevestigde Ltd. Het handelde om een overboeking van € 1.850.000. Onderzoek van de ontvangende bank op Malta leverde onvoldoende inzicht in het hoe en waarom van de transactie, waarop de Maltezer bank het bedrag naar de Nederlandse BV teruggestuurd had.

De FIU-Nederland onderzocht de BV, waarna bleek dat de rechtspersoon door een in Nederland gevestigd trustkantoor werd bestuurd. Vanwege de transactie stelde de FIU-Nederland vragen aan het trustkantoor. Volgens de wet moeten dergelijke vragen aan de FIU-Nederland beantwoord worden en is het verboden hierover aan de cliënt van, in dit geval, het trustkantoor mededelingen te doen. Uit de beantwoording werd de FIU-Nederland duidelijk wie de Ultimate Beneficial Owner van de BV was. Vervolgens werd vastgesteld, dat de betreffende eigenaar, iemand van een andere dan de Nederlandse nationaliteit, door de Engelse opsporingsautoriteiten in verband met frauduleuze handelingen gezocht werd. De onderzoeksbevindingen werden gedeeld met de FIU van Malta waarbij hen de warme belangstelling uit Engeland is meegegeven om adequate maatregelen te nemen.

Gegevensuitwisseling via de Ma³tch functionaliteit van FIU.NET

In 2012 introduceerde FIU.NET de Ma³tch-technologie, gericht op "autonomous, anonymous analysis" Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland geregeld gebruikgemaakt van deze matchfunctionaliteit. Deze technologie maakt het mogelijk om geautomatiseerd en geanonimiseerd subjecten uit de eigen database te matchen met subjecten van andere aangesloten FIU's, of met overige gekoppelde databronnen, zoals World-Check. Ma³tch werkt volgens het principe "connect instead of collect": alleen relevante informatie uit de verschillende databronnen wordt aan elkaar gekoppeld, waarbij het niet nodig is de data centraal te verzamelen. Alleen bij een hit kunnen de betrokken FIU's deze in hun eigen data terugvoeren op de persoonsgegevens van het betreffende subject. De FIU geeft dus niet onnodig gevoelige (persoons)informatie prijs, maar ziet wel direct bij welke andere FIU(s) mogelijk informatie over dezelfde subjecten te vinden is. Zo kunnen op eenvoudige wijze internationale verbanden worden gedetecteerd, die mogelijk anderszins onder de radar blijven wanneer landen alleen naar hun eigen subjectgegevens kijken en ad hoc bevragingen bij elkaar verrichten.

Na deelname van de FIU-Nederland aan het Ma³tch-engaged pilotproject in 2013 heeft ze het afgelopen jaar veelvuldig gebruikgemaakt van de Ma³tch-functionaliteit. Positieve casematches, waarbij specifieke subjecten binnen een internationaal onderzoek anoniem worden gematcht met andere FIU's, zijn opgevolgd en de nodige informatie is uitgewisseld met gerelateerde buitenlandse FIU's.

Ook is gebruikgemaakt van de zogenaamde crossmatch, waarbij een lijst van geselecteerde subjecten op de beschreven geanonimiseerde wijze is gematcht met subjecten van andere FIU's. De FIU-Nederland heeft de resultaten van de crossmatch gemonitord en opgevolgd wanneer zij van meerwaarde bleken voor een Nederlands onderzoek. Aan de crossmatch met het Verenigd Koninkrijk is bijzondere aandacht besteed; alle resultaten zijn geanalyseerd en, indien van toegevoegde waarde, gedeeld met de FIU van het Verenigd Koninkrijk. In acht dossiers zijn gegevens uitgewisseld, wat zorgde voor een betere duiding van de dossiers.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1** Introductie FIU-nederland
- 2** Ontvangen meldingen gebruikelijke transacties
- 3** Analyseren ontvangen gebruikelijke transacties
- 4** Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5** Caribisch Nederland
- I** Bijlage kengetallen
- II** Bijlage afkortingen

Gegevensuitwisseling via Europol ter bestrijding van mensenhandel

Op Europees niveau wordt, onder leiding van Europol, de gezamenlijke aanpak van georganiseerde misdaad versterkt binnen negen zogenaamde Empact-projecten (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats), waaronder een project gericht op mensenhandel. Eén van de strategische doelen van Empact is dat bij alle opsporingsonderzoeken door de betrokken partijen een financieel onderzoek wordt uitgevoerd, mede gericht op het achterhalen van vermogenscomponenten of -bestanddelen van verdachten. Om die reden heeft de FIU-Nederland zich aangesloten bij het Empact-project Mensenhandel en meegewerkt aan het dossier ETUTU, gericht op de bestrijding van West-Afrikaanse mensenhandel. Na de nodige informatie-uitwisseling in 2013, heeft halverwege 2014 een actiedag plaatsgevonden in alle deelnemende landen. De FIU-Nederland heeft op basis van informatie in Nederland een dossier verdacht verklaard, met daarin 58 transacties. De omvang van het dossier bedraagt ruim € 50.000 waarbij 11 verschillende landen – van binnen en buiten de EU – betrokken zijn. Het dossier is beschikbaar gesteld aan de deelnemende landen en Europol voor nader onderzoek.

Prioritaire landen

Het internationale netwerk van de buitenlandse FIU's is zeer groot. In de samenwerking met buitenlandse partners moet de FIU-Nederland daarom prioriteiten stellen. Om een sterke internationale samenwerking te bewerkstelligen, is in 2013 een methodiek ontwikkeld voor het onderkennen van strategische landen. Hierbij wordt rekening gehouden met interne analyses, wettelijke mogelijkheden tot samenwerking, prioritaire landen van ketenpartners en reeds behaalde operationele resultaten. De resultaten van deze methodiek gaven in 2014 aanleiding tot het bijstellen van de prioriteiten. De intensieve samenwerking met de FIU's van Turkije en Thailand werd als gevolg hiervan beëindigd. De samenwerking met de Colombiaanse FIU is in 2014 voortgezet. De informatiedeling met de overige prioritaire landen uit 2013 – de FIU's uit Zweden, Denemarken en Engeland – is het afgelopen jaar opgenomen in het reguliere proces van internationale informatie-uitwisseling. In 2014 zijn de prioriteiten, mede op basis van de inventarisatie, verlegd naar samenwerking met de FIU's uit China en Marokko.

China

In 2014 hebben de FIU-Nederland en de Chinese FIU, genaamd China Anti-Money Laundering and Analysis Centre (CAMLMAC), het initiatief genomen tot het afsluiten van een bilateraal Memorandum of Understanding (MoU). CAMLMAC is geen lid is van de Egmont Groep, waardoor de FIU-Nederland geen financial intelligence kan uitwisselen via het beveiligde ESW-netwerk. Het afgelopen jaar is een conceptversie van de MoU aan CAMLMAC ter hand gesteld. Gezien de afwijkende situatie werd in dit traject het Ministerie van Veiligheid en Justitie geconsulteerd. Zodra de Chinese autoriteiten beschikken over een nieuwe beveiligde ICT-voorziening voor het uitwisselen van vertrouwelijke informatie, zal de communicatie sneller kunnen verlopen dan de meer arbeidsintensieve, diplomatieke weg. Naar verwachting wordt in 2015 de MoU met CAMLMAC ondertekend.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1** Introductie FIU-Nederland
- 2** Ontvangen meldingen gebruikelijke transacties
- 3** Analyseren ontvangen gebruikelijke transacties
- 4** Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5** Caribisch Nederland
- I** Bijlage kengetallen
- II** Bijlage afkortingen

De grote hoeveelheid data waar de FIU-Nederland door haar unieke positie over beschikt, stelt haar in staat om nieuwe trends en fenomenen te detecteren.

Colombia

De samenwerking met de Colombiaanse FIU is in 2014 gecontinueerd, vanwege de lopende grensoverschrijdende ontnemingszaken waarin de FIU-informatie dient als belangrijk bewijs. In de twee dossiers die reeds zijn overgedragen, loopt een rechtshulptraject tussen de justitiële autoriteiten van Nederland en Colombia. De vier dossiers, die in 2014 aan het Colombiaanse OM overgedragen zouden worden, blijken een langere termijn van voorbereiding te hebben dan voorzien. De FIU-Nederland is voornemens om het komend jaar de bijzondere samenwerking met FIU Colombia af te ronden en te integreren binnen het reguliere werkproces.

3.4 Onderzoek naar trends en fenomenen

De grote hoeveelheid data waar de FIU-Nederland door haar unieke positie over beschikt, stelt haar in staat om nieuwe trends en fenomenen te detecteren. Deze trends en fenomenen kunnen met behulp van hoogwaardige data-analyseinstrumenten uit de database worden afgeleid. In 2014 heeft de FIU-Nederland hierin belangrijke stappen gezet, waardoor ze nog betere producten te leveren aan interne en externe partners. Bij analyses is gericht aandacht besteed aan specifieke trends en fenomenen.

3.4.1 Analysetooling: detectie van onderzoekswaardige transacties

Sinds eind 2013 beschikt de FIU-Nederland over een hoogwaardige rapportage- en analysetool (R&A-tool). Door de R&A-tool kunnen gerichte query's worden gedraaid en analyses worden verricht op de actuele database. Hiermee is een belangrijke stap richting 'real-time intelligence' gezet. Dankzij de komst van de R&A-tool zijn in 2014 verschillende periodieke analyses en standaardproducten gerealiseerd voor zowel interne als externe partners en variërend van management- en sturingsinformatie tot operationele informatie. Zo zijn diverse red flags en risicoprofielen verwerkt in periodieke rapportages. Deze query's worden met een vaste frequentie gedraaid en lichten potentieel interessante ongebruikelijke transacties uit de database voor nader onderzoek, die vervolgens door de FIU-onderzoekers worden opgepakt. Het gaat om mogelijk onderzoekswaardige transacties op het gebied van onder andere bitcoins, terreur, mensenhandel en onverklaarbaar vermogen.

Voorts is door verschillende FIU-onderzoekers het afgelopen jaar geëxperimenteerd met de geavanceerde data-analyse instrumenten die door Kecida, onderdeel van het NFI, zijn ontwikkeld (zie het kader op pagina 35). Met behulp van de deze tooling zijn onder meer nieuwe modus operandi en criminaliteitsstructuren ontdekt en zodoende konden meer transacties verdacht worden verklaard.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

NFI-project: experimenteren met nieuwe tooling

Onder de projecttitel "Intelligence-based bestrijding van ondermijnende criminaliteit" hebben de afdeling Kecida van het NFI en de FIU-Nederland gedurende de periode juni 2013 tot en met augustus 2014 samengewerkt. Dit eenjarige samenwerkingsproject is mogelijk gemaakt door een subsidie van het programma "Veilig door Innovatie" van de NCTV. EY leverde de beleidsmatige projectondersteuning.

Doelstelling en resultaten

Bij dit gezamenlijke FIU-Nederland/NFI project is een selectie van geavanceerde data-analyse instrumenten van Kecida op een innovatieve wijze toegepast op de database met ongebruikelijke transacties van de FIU-Nederland. Hiermee is beoogd een 'intelligence-based' benadering te ontwikkelen waardoor ongebruikelijke transacties op een effectievere en efficiëntere wijze verdacht kunnen worden verklaard. Door het gebruik van de geavanceerde data-analysetechnieken zijn nieuwe modus operandi en criminaliteitsstructuren ontdekt. Ook zijn nieuwe verbanden gelegd tussen aparte dossiers en konden persoonsdossiers beter worden geanalyseerd. Het praktijkvoorbeeld in het kader vormt hiervan een mooie illustratie. Met behulp van de nieuwe tooling stelde de FIU-Nederland 51 dossiers samen, waarvan inmiddels 35 dossiers al verdacht zijn verklaard. Deze dossiers bevatten ruim 2.200 verdachte transacties. De overige dossiers bleken niet verdacht of zijn nog in behandeling. Het NFI heeft door feedback van de FIU-Nederland haar data-instrumentarium kunnen optimaliseren. Daarnaast heeft zij de effectiviteit van de gebruikte profielen en modus operandi kunnen monitoren en waar nodig aan kunnen scherpen.

Kennisdeling

Naast opgebouwde kennis bij FIU-analisten over nieuwe, innovatieve analysetechnieken en dossiers die naar aanleiding van het gebruik van de analysetechnieken verdacht zijn verklaard, heeft het project een viertal kennisdocumenten opgeleverd bestemd voor de interne overdracht aan FIU-medewerkers.

De eindresultaten worden in 2015 gepresenteerd aan strategische stakeholders. De FIU-Nederland zal tevens zorgdragen voor publiekdeelbare documentatie voor strategische partners. Verschillende stakeholders kunnen de kennisdocumentatie gebruiken voor het aanpakken van soortgelijke kwesties, zoals het omgaan met grote hoeveelheden data, het slim inzetten van technische hulpmiddelen en het doorontwikkelen van technische analyse-instrumenten.

Strategisch partnerschap

De samenwerking tussen de FIU-Nederland en het NFI is dermate goed bevallen, dat zij besloten hebben om te komen tot een strategisch partnerschap. In samenwerking met de Rijksuniversiteit Leiden wordt nader onderzocht hoe dit partnerschap praktisch vorm kan krijgen.

CASUS: Internationale mensenhandelnetwerken

Door het uitvoeren van een netwerkanalyse aan de hand van nieuwe data-analysetechnieken konden nieuwe personen aan een netwerk worden gekoppeld. Naast de voor de hand liggende relaties, zoals subjecten die betrokken zijn bij één en dezelfde transactie, leiden deze technieken tot het zichtbaar maken van niet rechtstreeks te onderkennen relaties.

Op basis van deze analysemethode kwam er een netwerk in beeld, dat zich in een periode van 3 jaar bezig had gehouden met tweehonderd geldovermakingen tussen Nederland, Bulgarije en Cyprus. Deze uitkomsten werden vervolgens vergeleken met informatie uit politiesystemen waarna vier mogelijke mensenhandelaren en zes mogelijke slachtoffers konden worden geïdentificeerd.

Het dossier met alle analyseresultaten werd ter beschikking gesteld van een opsporingsteam in Nederland en, gezien mogelijke activiteiten elders in Europa, gedeeld met Europol.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

3.4.2 Fenomeengerichte onderzoeken

Bij het onderzoeken en detecteren van trends en fenomenen is uitwisseling van kennis en informatie tussen partners onmisbaar. De FIU-Nederland streeft ernaar het proces van ontvangen, analyseren en verdacht verklaren van transacties optimaal op elkaar te laten aansluiten, zodat ze flexibel kan inspelen op signalen vanuit instellingen en vanuit de opsporing. Het afgelopen jaar is bijzondere aandacht besteed aan verschillende fenomenen, waaronder de bitcoin, kinderporno en -misbruik, de witwasrisico's van online casino's en jihadisme.

Monitoren van encrypted currencies: bitcoins

De bitcoin is een digitale munt die wordt gecreëerd door een computerformule en die onderhevig is aan heftige koersbewegingen. Vanuit de overheid vindt geen regulering op deze digitale munt plaats. De bitcoin wordt gebruikt door technologiefans en speculanten, maar ook door criminelen die de digitale munt gebruiken om illegale herkomst van gelden af te schermen en crimineel verdiende gelden wit te wassen. Met grote regelmaat worden (voornamelijk) van banken meldingen van ongebruikelijke transacties ontvangen, waarin de handel in bitcoins een rol speelt. Ook bij de FIU-Nederland heeft deze nieuwe betaalwijze met de 'cryptocurrency' veel aandacht en de gemelde bitcointransacties worden zoveel mogelijk in onderzoek genomen. Daarbij kijkt de FIU-Nederland naar de samenhang tussen netwerken, detecteert nieuwe trends en ontwikkelingen en koppelt deze vervolgens terug aan de meldplichtige instellingen. In 2014 initieerde de FIU-Nederland 75 onderzoeksdossiers, waarin de bitcoin een belangrijke rol speelde. Hiervan zijn 56 onderzoeksdossiers inmiddels verdacht verklaard. De resultaten van deze dossiers hebben geleid tot nieuwe opsporingsonderzoeken, zijn ingebracht bij reeds lopende onderzoeken of zijn gedeeld met buitenlandse FIU's. Kenmerkend voor deze dossiers zijn de grote sommen geld die giraal worden overgeboekt naar de bank, als gevolg van de verkoop van bitcoins aan bitcoinexchanges.⁹ Deze grote sommen geld worden vrijwel allemaal weer contant opgenomen. Veelal is hier een relatie met fraude of de handel in verdovende middelen zichtbaar. Een aansprekend praktijkvoorbeeld wordt getoond in het kader.

⁹ De FIU-Nederland gebruikt de term "bitcoinexchange". Formeel gezien is de bitcoin nog geen geaccepteerde valutasoort, waardoor officieel ook geen sprake is van een wisselinstelling, wat de bitcoinexchange feitelijk wel is. Met een bitcoinexchange wordt bedoeld op een online handelsplatform waar bitcoins kunnen worden aangekocht en verkocht.

Niet alle onderzochte transacties waarbij bitcoins een rol spelen, zijn als "verdacht" bestempeld. Sommige gemelde transacties betroffen reguliere aankopen van bitcoins, speculatie met bitcoins of er was (op dat moment) onvoldoende grond om de transactie verdacht te verklaren.

Om goed onderzoek te kunnen doen naar deze bitcointransacties zijn aanvullende gegevens van bijvoorbeeld bitcoinexchanges nodig. Deze bitcoinexchanges beschikken over relevante aanvullende informatie, maar zijn (tot op heden) niet meldplichtig op basis van de Wwft. Hierdoor kan informatie-uitwisseling slechts op vrijwillige basis plaatsvinden.

CASUS: De digitale munt als ideaal ruilmiddel

Een financiële instelling meldt een transactie van een cliënt die vanwege de verkoop van bitcoins in het buitenland, giraal geld ontvangt. Een gedeelte van het geld wordt vervolgens direct contant opgenomen en een gedeelte wordt giraal doorgeboekt naar een rekening van zijn onderneming. De financiële instelling vermoedt dat er mogelijk een relatie is met het telen van hennep. Uit raadpleging van politieregisters door de FIU-Nederland blijkt dat er een verdachte situatie is opgetekend: op een openbare plek is een ontmoeting geweest tussen de ondernemer en twee mannen afkomstig uit Oost-Europa. Deze twee heren vielen op door hun gedrag. Ze hadden vrijwel lege koffers bij zich en maakten een zenuwachtige indruk. Reden voor de politie hen aan te spreken. Toen bleek dat ze bitcoins wilden verkopen aan de ondernemer. Om de verkoop af te ronden hadden ze al een hele reis achter de rug en zelfs onderweg nog in een buurland een rekening geopend. Ze gaven aan dat het de bedoeling was om dezelfde avond nog terug te reizen, zo blijkt uit een afgelegde verklaring. Informatie uit de politiestructuren bevestigt het vermoeden van de bank, dat de ondernemer mogelijk betrokken is bij het telen van hennep.

Uit navraag bij de FIU's in omliggende landen en een FIU uit Oost-Europa blijkt één van de mannen bekend te zijn met internationale geldoverdrachten. De FIU uit Oost-Europa geeft aan dat de buitenlandse man bekend is in het kader van belastingfraude. De informatie is gedeeld met de buitenlandse FIU's en het dossier is aangeboden aan de opsporing.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Livestreaming van kinderporno

Gemelde ongebruikelijke transacties die te relateren zijn aan de livestreaming van kinderporno en kindermisbruik worden door de FIU-Nederland onderzocht. Het livestreamen van kinderpornografie wordt ook wel webcamkindersekstoerisme genoemd. Het is een vrij nieuw fenomeen waarbij kinderen uit tweede- en derdewereldlanden tegen betaling voor de webcam seksuele handelingen verrichten. De Nederlandse overheid is er alles aan gelegen om deze vormen van kindermisbruik, ook met behulp van transactiegegevens, te voorkomen en op te sporen. Het afgelopen jaar heeft Terre des Hommes de ernst van dit fenomeen onder de aandacht gebracht door het fictieve personage Sweetie. Sweetie zag er uit als jong meisje, dat zich aanbood voor webcamseks. Binnen twee maanden tijd zijn duizend personen ontmaskerd die op het aanbod ingingen, volgens berichtgeving van Terre des Hommes.

In 2013 ontving de FIU-Nederland reeds de eerste meldingen van ongebruikelijke transacties, die in verband konden worden gebracht met de het livestreamen van kinderporno. Om meer over de aard en achtergrond van het fenomeen te weten te komen, heeft de FIU-Nederland hier in 2014 een kwalitatief onderzoek naar uitgevoerd. Literatuuronderzoek, interviews met experts en analyse van de FIU-database hebben geleid tot een aantal financiële red flags, waardoor (de livestreaming van) kinderporno sneller gedetecteerd kan worden. Het gaat om een combinatie van kenmerken van daders, type transacties en specifieke herkomstlanden. De red flags zijn met de geldtransactiekantoren gedeeld via een nieuwsflits en tijdens een relatiemiddag. De red flags hebben eind 2014 geleid tot nieuwe meldingen. Ook vormde het voor sommige geldtransactiekantoren aanleiding om bepaalde cliënten te onderzoeken en maatregelen tegen hen te nemen ([zie ook §2.1](#)).

Dossiers over dit fenomeen worden doorgezet naar het Team Bestrijding Kinderporno en Kindersekstoerisme van de Landelijke Eenheid van de politie. Voor dit team vormt financial intelligence steeds een waardevolle aanvulling op hun opsporingsonderzoeken.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1** Introductie FIU-nederland
- 2** Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3** Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4** Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5** Caribisch Nederland
- I** Bijlage kengetallen
- II** Bijlage afkortingen

Witwasrisico's online casino's

De verwachting is dat het in 2015 mogelijk zal zijn om in Nederland op basis van een vergunning online kansspelen aan te bieden. De wetgeving die dit moet gaan regelen is de Wet op de Kansspelen op afstand. Vooruitlopend op veranderende wet- en regelgeving heeft de FIU-Nederland in 2014 onderzoek gedaan naar online kansspelen. De legalisering van online kansspelen brengt witwasrisico's teweeg. Derhalve creëert het een rol voor de FIU-Nederland. Online kansspelaanbieders zullen moeten voldoen aan de Wwft. Zij dienen dan op basis daarvan cliëntenonderzoek te verrichten en ongebruikelijke transacties te melden aan de FIU-Nederland. Om meer duidelijkheid te krijgen over de witwasrisico's en de rol die de FIU-Nederland en haar partners hebben in het tegengaan daarvan, heeft de FIU-Nederland in 2014 kwalitatief onderzoek verricht naar de gevolgen van de legalisering van online kansspelen.

Uit het onderzoek blijkt dat er hele specifieke witwasrisico's kleven aan online kansspelen, bijvoorbeeld wanneer spelers anoniem kunnen spelen, of wanneer zij meerdere speleraccounts kunnen aanhouden. Ook de mogelijkheid tot het onderling overmaken van geld – eventueel door opzettelijk van een andere speler te verliezen – heeft witwasrisico's tot gevolg. Een aantal witwasrisico's wordt gemitigeerd door de identificatie- en meldplicht van online kansspelaanbieders. Daarnaast blijft het van belang dat de FIU-Nederland, de Kansspelautoriteit (de toezichthouder), de online kansspelaanbieders en de wetgever zo goed mogelijk samenwerken om witwassen tegen te gaan.

De FIU-Nederland heeft naar aanleiding van haar studie een bestuurlijke rapportage verstrekt aan het Ministerie van Veiligheid en Justitie met daarin de meest prominente witwasrisico's alsook voorstellen om deze tegen te gaan.

Jihadisme: uitreizigers en terreurfinanciering

Door de FIU-Nederland is het afgelopen jaar volop aandacht besteed aan de dreiging die uitgaat van het jihadisme en meer specifiek, de uitreizigers naar Syrië en Irak. Jihadisme vormt een substantiële bedreiging van de nationale veiligheid. Om dit groeiende probleem te bestrijden, presenteerde de minister van Veiligheid en Justitie in augustus 2014 het "Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme"¹⁰. Het betreft een integrale aanpak met

uiteenlopende maatregelen om het jihadisme in Nederland aan te pakken. Het actieplan besteedt expliciet aandacht aan de bestrijding van de financiering van terrorisme. Zo wil de overheid onderkende uitreizigers die zich aansluiten bij een terroristische strijdgroep plaatsen op nationale terrorismelijst, waarna instellingen alle tegoeden van deze uitreizigers kunnen bevriezen en financiële diensten kunnen weigeren. Mensen die alsnog (in)direct geld aan de uitreizigers beschikbaar stellen, zijn daardoor eveneens strafbaar. Het team Contraterrorisme & Proliferatiefinanciering (CT&PF) van de FIU-Nederland monitort dan ook dagelijks relevante geldstromen en transacties, die mogelijk kunnen samenhangen met de uitreizigers. Dit heeft tot succesvolle resultaten geleid (zie §4.2).

Vooruitlopend op veranderende wet- en regelgeving heeft de FIU-Nederland in 2014 onderzoek gedaan naar online kansspelen.

Voor de detectie van transacties die mogelijk te relateren zijn aan (financieren van) terrorisme is een goede samenwerking met publieke en private partners onontbeerlijk. De FIU-Nederland werkt binnen de CT Infobox samen met opsporings- en inlichtingendiensten. In de Infobox is ook informatie bijeengebracht over netwerken en personen die mogelijk betrokken zijn bij jihadisme. Voorts zijn door de FIU-Nederland ontwikkelde risicoprofielen gedeeld met banken in het Terrorismefinancieringsplatform, dat in 2012 samen met de NVB is opgezet. Het delen van deze actuele informatie over risicovolle geldstromen en transacties heeft geleid tot relevante bankmeldingen. De FIU-Nederland heeft de meldingen onderzocht en – na verdachtverklaring – verspreid onder inlichtingen- en opsporingsdiensten. Ook zijn risicoprofielen gedeeld met geldtransactiekantoren, hetgeen eveneens heeft geresulteerd in een toenemend aantal moneytransfermeldingen.

¹⁰ <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/rapporten/2014/08/30/actieprogramma-integrale-aanpak-jihadisme/a5-nctvjihadismedef3-lr.pdf>

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

4. *Verspreiden van verdacht verklaarde transacties*

Onderzochte ongebruikelijke transacties waarbij het belang voor het voorkomen of opsporen van misdrijven is gebleken, verklaart het hoofd van de FIU-Nederland verdacht. De verdachte transacties worden via de politiebrede-applicatie BlueView ter beschikking gesteld van diverse opsporings- en handhavingdiensten. Daarnaast brengen de accountmanagers van de FIU-Nederland de dossiers met verdachte transacties actief onder de aandacht van haar samenwerkingspartners.

4. Verspreiden van verdacht verklaarde transacties

29.382
verdacht verklaarde
transacties in 2014

In 2014 verklaarde de FIU-Nederland 29.382 transacties verdacht. Deze verdachte transacties zijn gebundeld in 5.661 dossiers. Verdachte transacties kunnen relevante tactische en operationele informatie leveren voor uiteenlopende strafrechtelijke onderzoeken. Ze bevatten mogelijk bewijs voor financieel-economische criminaliteit, maar kunnen ook inzicht geven in een crimineel netwerk dat zich bezighoudt met mensenhandel, kinderporno, advance fee fraude of het financieren van terrorisme.

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de verdacht verklaarde transacties en de soorten dossiers die met de verschillende handhavings- en opsporingspartners zijn gedeeld. Ook wordt ingegaan op activiteiten die de FIU-Nederland heeft ondernomen om het zicht op het gebruik van verdachte transacties te vergroten.

4.1 Overzicht verdacht verklaarde transacties en dossiers

Verdachte transacties, gebundeld in onderzoeksdossiers, vormen de primaire output van de FIU-Nederland. Deze paragraaf toont een cijfermatig overzicht van de belangrijkste resultaten uit 2014. Het totaalbeeld van de verdachte transacties per groep meldplichtige instellingen in de periode 2012-2014 is opgenomen in Bijlage I.

Aantal verdachte transacties en dossiers

In 2014 zijn 6.816 dossiers afgerond, waarvan uiteindelijk 5.661 dossiers verdacht zijn verklaard. Deze verdachte dossiers bevatten in totaal 29.382 verdachte transacties. Bijna de helft van de transacties is verdacht verklaard naar aanleiding van eigen onderzoek (47%), zo'n 13.800. Deze zijn gebundeld in 1.488 afzonderlijke dossiers. Transacties die verdacht zijn verklaard naar aanleiding van een informatieverzoek uit het buitenland vallen ook binnen de categorie eigen onderzoeken.

Voorts zijn ruim 11.500 transacties doorgemeld naar de opsporing op basis van de match met het VROS-bestand; het gaat om transacties uitgevoerd door subjecten uit lopende opsporingsonderzoeken. Doordat bij de (wekelijkse) match per subject een dossier wordt opgemaakt, resulteerde dit in 3.662 VROS-dossiers. Dit zijn relatief meer dossiers dan binnen de andere (doormeld)categorieën, maar door de hoge frequentie van de match ligt het aantal transacties per dossier wel lager.

Ontvangen LOvJ-verzoeken leidden tot bijna 440 dossiers, met daarin 3.640 verdachte transacties. Tevens zijn 73 dossiers met bijna 360 verdacht transacties overhandigd aan het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) en het FP (voorheen BOOM).

Tabel: Aantal verdachte transacties en dossiers in 2014 per doormeldreden

Doormeldreden	Aantal transacties	in %	Aantal dossiers	in %
Eigen onderzoek	13.812	47%	1.488	26%
VROS match	11.568	39%	3.662	65%
LOvJ-verzoek	3.643	12%	438	8%
FP/CJIB match	359	1%	73	1%
Totaal	29.382	100%	5.661	100%

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

In 2014 zijn 16% meer transacties verdacht verklaard dan in 2013, toen betroffen dit er 25.321. Deze toename wordt grotendeels veroorzaakt door het gegeven dat het toegenomen aantal ongebruikelijke transacties in 2014 eveneens heeft geleid tot meer hits op de wekelijkse VROS-match. Ook is meer ingezet op eigen onderzoek.

Omvang verdachte transacties

De FIU-Nederland ontvangt meldingen van zowel voorgenomen als uitgevoerde transacties. Het melden van voorgenomen transacties is van belang omdat in sommige gevallen snelle maatregelen getroffen kunnen worden om het wegsluizen van crimineel geld te voorkomen ([zie ook §2.2](#)). Wanneer wordt gekeken naar de omvang van de verdacht verklaarde transacties, dan worden alleen de uitgevoerde transacties meegenomen aangezien deze daadwerkelijk hebben plaatsgevonden. Van de 29.382 verdachte transacties zijn er 29.124 uitgevoerd. De omvang van deze uitgevoerde verdachte transacties betreft in totaal bijna € 2,4 miljard. Dit bedrag bestaat voor de helft uit 33 verdachte transacties van € 10 miljoen of meer (zie de tabel in het kader). Daarbij gaat het om transacties die zijn gemeld door trustkantoren, accountants en banken, die veelal betrekking hebben op omvangrijke zakelijke transacties. In 2013 bedroeg de omvang van de verdachte transacties ruim € 1,1 miljard. Deze toename naar € 2,4 miljard in 2014 komt door het toegenomen aantal meldingen van trustkantoren en accountants dat in 2014 is ontvangen, in onderzoek is genomen en verdacht is verklaard. Meldingen uit deze sectoren worden – net als meldingen van de overige vrije beroepsbeoefenaren – allemaal bekeken door de FIU-Nederland. Het betreffen veelal transacties gemeld op basis van een subjectieve indicator, die vaak ook leiden tot een verdachtverklaring.

De meeste transacties die de FIU-Nederland verdacht verklaart (90%), zijn bedragen lager dan € 10.000. Dit komt doordat de vele money transfers, die ze elk jaar ontvangt en verdacht verklaart, een kleine omvang hebben variërend van tientallen tot enkele duizenden euro's. Deze kleinere bedragen bieden relevante operationele informatie over onder meer de richting van criminele geldstromen, bestedingspatronen of relaties binnen een crimineel netwerk. Zo laat het praktijkvoorbeeld in het kader zien dat een money transfer bruikbare adresgegevens kan bevatten en kan bevestigen dat personen elkaar kennen. Niet alle opsporingspartners lijken zich ervan bewust dat financial intelligence op deze manier gebruikt kan worden in uiteenlopende onderzoeken en zien verdachte transacties enkel als mogelijke startinformatie voor het direct afpakken van crimineel geld.

CASUS: Transactiegegevens als operationeel puzzelstukje

De FIU-Nederland ontving een LOvJ-verzoek van een politie-eenheid om een man, die zij voor oplichting op het spoor waren, financieel te bekijken. De man zat achter een zich als internationale handelonderneming in vrachtauto's presenterend bedrijf. De verkopen verliepen uitsluitend via internet. De man had zijn onderneming keurig bij de Kamer van Koophandel laten registreren. Dit om vertrouwen bij potentiële klanten te wekken. De eerste klanten dienden zich al vrij snel aan, deden aankopen van vrachtauto's en verrichtte aanbestedingen ten gunste van de rekeningen van het bedrijf. Na aanbesteding werd echter geen vrachtauto geleverd.

Bij controle van het databestand van de FIU-Nederland kwamen zeven aanbestedingen uit Oost-Afrikaanse landen naar voren. Deze bleken reeds bij het onderzoeksteam bekend te zijn omdat zij al de nodige vorderingen bij bankinstellingen hadden gedaan. Echter, in het databestand werd ook een money transfer van de man zelf aangetroffen waarbij zijn verblijfplaats kon worden vastgesteld. Deze informatie was binnen het opsporingsonderzoek nog niet bekend, zo ook niet de relaties met diegenen, die bij de transfers betrokken waren. Deze informatie bleek van meerwaarde te zijn voor het verdere verloop van het onderzoek. Uit andere onderzoeksbevindingen waren in ieder geval nooit de vastgestelde relaties naar voren gekomen.

Inhoud dossiers

De FIU-Nederland stemt de inhoud van haar dossiers enerzijds af op de behoefte van de opsporingsautoriteiten door het uitvoeren van op maat gemaakte matches en LOvJ-verzoeken. Anderzijds geven eigen beleidskeuzes en signalen sturing aan de eigen onderzoeken. Van dossiers die de FIU-Nederland op grond van haar eigen onderzoek of naar aanleiding van een LOvJ-verzoek samenstelt, wordt de criminaliteitsvorm geregistreerd. De lijst met criminaliteitsvormen die de FIU-Nederland hanteert, is mede gebaseerd op prioriteiten van haar opsporingspartners.

In 2014 zijn van 1.926 dossiers de criminaliteitsvorm(en) geregistreerd (zie ook het kader). Witwassen is bij 43% van de dossiers geregistreerd als criminaliteitsvorm. Dit betekent overigens niet dat bij de overige dossiers geen sprake is van witwassen, maar eerder dat bij deze dossiers een andere criminaliteitsvorm nadrukkelijk naar voren komt. Na witwassen vormen fraude en terreur de meest geregistreerde criminaliteitsvormen, gevolgd door drugsgerelateerde delicten en zaken over mensenhandel en -smokkel.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Verdacht verklaarde transacties 2014

Het aantal transacties dat de FIU-Nederland jaarlijks verdacht verklaart, is afhankelijk van meerdere factoren. Vanzelfsprekend spelen het aantal en de kwaliteit van de ontvangen ongebruikelijke transacties een rol. Daarnaast komt niet elke onderzochte transactie (op dat moment) de status verdacht toe, omdat er onvoldoende grond is om deze door te melden naar de opsporing. Voorts is het aantal verdachte transacties afhankelijk van de capaciteit van de FIU-Nederland en de diverse opsporings- en handhavingspartners. Bij matches en LOVj-verzoeken acteert de FIU-Nederland voornamelijk reactief en matcht c.q. screent ze de onderzoekssubjecten die door haar partners zijn opgevoerd (zie ook hoofdstuk 3). Het doen van eigen onderzoeken hangt veel meer samen met de beschikbare expertise en capaciteit.

Verdachte transacties zijn opgevraagd op doormelddatum, dit wil zeggen de datum waarop de FIU-Nederland de transacties, na onderzoek, als verdacht heeft doorgemeld.

In Bijlage I van het jaaroverzicht worden de verdachte transacties getoond per groep meldplichtige instellingen in de periode 2012-2014.

Tabel: Aantal verdacht verklaarde transacties in 2014 per sector

Sector meldplichtige instellingen	Aantal	waarvan MT
Geldtransactiekantoren	25.190	23.758
Banken	2.089	578
Vrije beroepsgroepen	655	
Handelaren	553	
Overheid	499	
Casino's	322	
Creditcardmaatschappijen	53	
Overige sectoren	21	
Totaal	29.382	24.336

Tabel: Aantal verdacht verklaarde transacties in 2014 per soort transactie

Soort transactie	Aantal
Money transfers	24.336
Contante transacties	3.391
Girale transacties	905
Overige transacties	750
Totaal	29.382

Tabel: Aantal en aandeel** bedrag verdacht verklaarde (uitgevoerde) transacties in 2014

Bedragen verdachte transacties	Aantal	in %	Bedrag in €	in %
< €10.000	26.200	90%	32.481.000	1%
€ 10.000 tot €100.000	1.986	7%	71.423.000	3%
€ 100.000 tot €1.000.000	748	3%	219.554.000	9%
€ 1.000.000 tot €5.000.000	138	0%	296.505.000	12%
€ 5.000.000 tot €10.000.000	19	0%	134.220.000	6%
>= € 10.000.000	33	0%	1.629.445.000	68%
Totaal	29.124	100%	2.383.628.000	100%

* Voorgenomen transacties (N=258) zijn buiten beschouwing gelaten

** Door afrondingsverschillen tellen de percentages in de tabel niet exact op tot 100%

Tabel: Aantal dossiers per criminaliteitsvorm 2014

Criminaliteitsvorm*	Aantal**	in %
Witwassen	1.014	43%
Fraude	614	26%
Terrorisme	142	6%
Overig	141	6%
Harddrugs	126	5%
Softdrugs	114	5%
Mensenhandel	82	3%
Mensensmokkel	48	2%
Kinderporno	23	1%
Moord/Doodslag	22	1%
Synthetische drugs	20	1%
Cybercrime	9	0%
Overvallen	8	0%
Geweld	8	0%
Inbraken	7	0%
Drugs overig	5	0%
Wapenhandel	2	0%
Totaal	2.385	100%

* De geregistreerde criminaliteitsvorm betreft veelal het vertrekpunt van een onderzoek. Zo krijgt een dossier dat is opgesteld naar aanleiding van een LOVj-verzoek met betrekking tot mensenhandel, de gelijknamige criminaliteitsvorm toegekend. Dossiers gerelateerd aan criminaliteitsvormen die niet op deze lijst voorkomen, krijgen het label "overig".

** Alleen doorgemelde dossiers naar aanleiding van LOVj-verzoeken en eigen onderzoeken bevatten een omschrijving van de mogelijke gerelateerde criminaliteitsvorm(en). Een dossier kan betrekking hebben op verschillende criminaliteitsvormen. Indien sprake is van meer dan één criminaliteitsvorm, is dit dossier even zo vaak meegeteld in bovenstaande tabel. Om die reden ligt het totaal (2.385) hoger dan het aantal unieke dossiers waarbij een criminaliteitsvorm is ingevuld (1.926 eigen onderzoek- en LOVj-dossiers)

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

4.2 Gebruik van financial intelligence door handhavings- en opsporingspartners

Met het beantwoorden en uitvoeren van LOvJ-verzoeken en gerichte matches en het verstrekken van processen-verbaal en intelligencerapportages heeft de FIU-Nederland in 2014 wederom een waardevolle bijdrage geleverd aan vele opsporingsonderzoeken en handhavingsacties van haar partners. Accountmanagers van de FIU-Nederland vormen hierbij de verbindende schakel tussen de FIU-dossiers en de opsporing. Zij stimuleren het gebruik van financial intelligence door intensief contact te onderhouden met de verschillende partners.

Verdachttransactie-informatie kan van belang zijn voor uiteenlopende opsporingsonderzoeken en wordt op verschillende wijze binnen onderzoeken gebruikt. Dit wordt in deze paragraaf aan de hand van praktijkvoorbeelden en diverse samenwerkingsrelaties geïllustreerd.

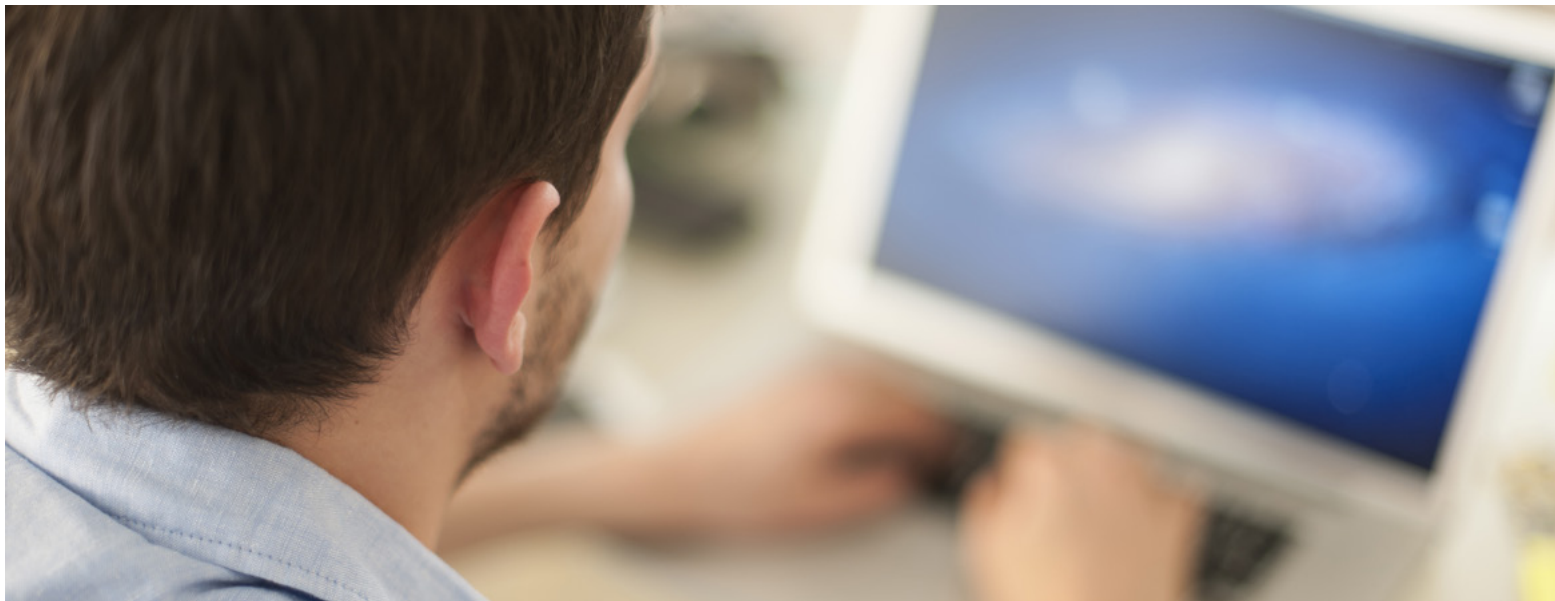
Afpakken van crimineel bezit

Bij het gebruik van verdachttransactie-informatie in opsporingsonderzoeken denkt men vrijwel direct aan het nut voor het afpakken van crimineel bezit, zoals voertuigen, onroerend goed en tegoeden op bankrekeningen. Sommige partners vragen om financial intelligence die concrete aanknopingspunten biedt voor het afpakken van crimineel vermogen, zoals het AMLC en

verschillende regionale eenheden. In haar eigen onderzoeken loopt de FIU-Nederland vaak tegen onderzoekssubjecten aan die beschikken over een flink vermogen, dat vrijwel onmogelijk legaal kan zijn verdiend gezien de huidige dagbesteding van het onderzoekssubject en dat bovendien niet kan worden verklaard uit gegevens bij de Belastingdienst. De casus over de katvanger is hiervan een aansprekend voorbeeld.

Daarnaast is de FIU-Nederland ook betrokken bij samenwerkingsprojecten gericht op het aanpakken van ongebruikelijk bezit, zoals het gelijknamige Project Ongebruikelijk Bezit geleid door het RIEC Oost-Nederland. Binnen dit samenwerkingsverband werkt de FIU-Nederland samen met de regionale eenheid Oost-Nederland, de Belastingdienst (regio Oost-Nederland), de Sociale Recherche en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Tijdens het periodiek overleg worden casussen, oftewel onderzoekssubjecten, besproken waarbij vermoedelijk sprake is van ongebruikelijk bezit. Alle betrokken partijen delen informatie over de onderzoekssubjecten. Met haar transactie-informatie kon de FIU-Nederland in 25 van de 83 casussen een bijdrage leveren aan het in kaart brengen van ongebruikelijk bezit.

Dat een slagvaardige samenwerking met alle ketenpartners kan leiden tot succesvolle inbeslagnames van banktegoeden werd ook duidelijk in [§2.2](#). Een spoedmelding of melding van een voorgenomen transactie kan ervoor zorgen dat een overboeking wordt geblokkeerd en een banktegoed wordt bevroren.

- Inhoudsopgave
- Managementsamenvatting
- 1** Introductie FIU-nederland
- 2** Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties
- 3** Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties
- 4** Verspreiden verdacht verklaarde transacties
- 5** Caribisch Nederland
- I** Bijlage kengetallen
- II** Bijlage afkortingen

CASUS: Alles voor familie

Tijdens een wekelijkse redflagquery kwam een melding over het bijzondere gebruik van twee van elkaar losstaande bankrekeningen door een vrouw naar voren. Op de rekeningen vonden veel contante stortingen en opnames plaats, zonder dat hiervoor een duidelijke reden gevonden kon worden. Met de opnames en stortingen was in een periode van nog geen jaar bijna € 1,5 miljoen gemoeid. Analyse van de familierelaties leidde tot de constatering, dat de vrouw zelf weliswaar geen criminele antecedenten op haar conto had, maar haar vader en grootvader des te meer. Nader onderzoek naar de gebruikte rekeningen leerde bovendien dat haar vader gemachtigd was op de rekeningen. De vrouw zelf kon onmogelijk uit haar inkomen of bezit over dergelijke forse bedragen beschikken. Dit sterkte het vermoeden, dat de transacties met witwassen van doen hadden. De transacties werden verdacht verklaard en de analyse werd ter beschikking van een opsporingsdienst gesteld.

Startinformatie in fraudezaken

Ten minste 614 FIU-dossiers die in 2014 verdacht zijn verklaard, kunnen gerelateerd worden aan een vorm van fraude. De FIOD is de grootste afnemer van de fraudedossiers van de FIU-Nederland. De liaison officers van de FIOD zorgen voor een voorspoedige overdracht van de dossiers richting deze bijzondere opsporingsdienst. De FIOD heeft minstens 350 dossiers¹¹ van de FIU-Nederland afgenomen. Een andere belangrijke afnemer van fraudedossiers zijn de uitkeringsinstanties van de gemeenten Amsterdam en Rotterdam. Verderop in deze paragraaf wordt ingegaan op hoe deze handhavingpartners de FIU-informatie gebruiken als bewijs voor uitkeringsfraude.

¹¹ Het gaat om dossiers bestemd voor de FIOD, doorgemeld naar aanleiding van eigen FIU-onderzoeken en LOV-verzoeken zonder spoed. LOV-verzoeken met spoed gaan zonder tussenkomst van de liaison officers door naar het betreffende FIOD-team. Tevens worden de uitkomsten van de VROS-match in de gaten gehouden, zodat dossiers over subjecten die in onderzoek zijn bij de FIOD, zo snel mogelijk bij het betreffende FIOD-opsporingsteam terecht komen.

Voor de FIOD vormt de financial intelligence van de FIU-Nederland veelal startinformatie of bewijs in strafrechtelijk onderzoek.

FIU-dossiers die aan de FIOD worden verstrekt, zijn onder meer zaken die gerelateerd kunnen worden aan BTW-carrousel fraude, het ontduiken van vermogensrendementsheffing, omkoping, toeslagenfraude en onregelmatigheden bij vastgoedtransacties en faillissementen. Voor de FIOD vormt de financial intelligence veelal startinformatie of bewijs in strafrechtelijk onderzoek. Een project rondom het ontduiken van de vermogensrendementsheffing, waarin de FIU-Nederland de nodige dossiers heeft aangeleverd, leidde tot handhavingssacties van de Belastingdienst en de FIOD. De FIU-informatie vormde de aanleiding voor het starten van de strafrechtelijke onderzoeken (zie het kader).

Aanpak van saldinisten: het ontduiken van vermogensrendementsheffing

In 2014 hebben een aantal grootbanken, de FIU-Nederland en de FIOD samengewerkt in een project gericht op saldinisten. Elk jaar is er een groep bankrekeninghouders die kort voor 31 december saldi van hun rekeningen contant opnemen om deze kort na nieuwjaarsdag weer op dezelfde rekening af te storten. Op die manier tracht men de renteopgave aan de belastingdienst ten behoeve van de zogenoemde vermogensrendementsheffing te beïnvloeden. Binnen dit project werden na analyse van door de banken gemelde ongebruikelijke transacties ruim 800 rekeninghouders tegen het licht gehouden. Bekeken werd of zij met hun handelen alleen belastingafdracht wilden ontduiken, of dat er ook sprake was van fraude of witwassen van crimineel verkregen vermogen. Uiteindelijk resulteerde dit voor het overgrote deel van de rekeninghouders in een waarschuwingsbrief van de Belastingdienst. Tegen zes rekeninghouders werd op basis van de aan de FIU-Nederland gemelde transacties een strafrechtelijk onderzoek gestart, omdat een vermoeden van crimineel verkregen vermogen was vastgesteld.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Criminele netwerken blootleggen

De FIU-Nederland draagt met haar verdachtetransactie-informatie niet alleen bij aan de bestrijding van witwassen of fraude, maar transactie-informatie kan ook relaties binnen een criminele netwerk blootleggen, zoals personen die zich bezighouden met drugshandel of mensenhandel. Bovendien kan het inzicht geven in wie de slachtoffers zijn van bijvoorbeeld een piramidespel of een andere vorm van oplichting. Vrijwel alle vormen van georganiseerde misdaad zijn immers gericht op verdienen van geld en laten zodoende financiële sporen achter, zo ook mensenhandel. De meest bekende verschijningsvorm van mensenhandel is waarschijnlijk gedwongen prostitutie van buitenlandse vrouwen. Het gaat om veelal jonge vrouwen die gedwongen in de prostitutie werken, omdat ze een disproportioneel hoge schuld moeten terugbetalen vanwege hun reis naar en verblijf in Nederland.

Verschillende partners houden zich bezig met de bestrijding van mensenhandel. Met het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM)¹² bestaat een speciale samenwerking. Afsproken is dat alle bij het EMM verzamelde informatie, die mogelijk tot een strafrechtelijk onderzoek leidt, wordt voorzien van FIU-informatie. Daartoe heeft het EMM in 2014 29 LOvJ-verzoeken ingediend. In totaal zijn 134 LOvJ-verzoeken ingediend door de opsporing die betrekking hebben op mensenhandel en -smokkelzaken, die in 59 gevallen hebben geleid tot nieuwe verdachte transacties. De verdachte transacties worden veelal opgenomen in de zogenoemde preweegdocumenten, bedoeld om een beslissing te nemen over een eventueel opsporingsonderzoek geleid door de Landelijke Officier Mensenhandel.

Ontmaskeren van verborgen vermogen en inkomen

De FIU-Nederland werkt samen met het CJIB en het FP (voorheen BOOM¹³) om haar bijdrage te leveren aan het detecteren van verborgen vermogen. De verdachte transacties vormen dan bewijs voor het bestaan van voldoende inkomsten voor het betalen van openstaande boetes en de aanwezigheid van waardecomponenten voor ontnemingsvorderingen.

¹² Het EMM is een samenwerkingsverband tussen de politie, de KMar, de IND en Inspectie SZW. Ze verzamelt informatie, kennis en ervaring op het gebied van mensensmokkel en mensenhandel, waarmee ze de opsporingsdiensten ondersteunt.

¹³ Voorheen werkte de FIU-Nederland op het gebied van afpakken samen met het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM). In 2013 is BOOM opgegaan in het FP en zodoende maken de specialisten op het gebied van afpakken onderdeel uit van het FP.

Gegevens van veroordeelde personen zijn gematcht met de FIU-database. Ongebruikelijke transacties waarbij de veroordeelden betrokken zijn, zijn verdacht verklaard en beschikbaar gesteld aan het CJIB. In 2014 heeft de FIU-Nederland 37 processen-verbaal van FIU-dossiers overhandigd met daarin 82 verdachte transacties, voor een totaalbedrag van ruim € 774.000. Deze verdacht verklaarde transacties kunnen aantonen dat de veroordeelde personen wel degelijk beschikken over financiële middelen. Dankzij deze informatie kan het CJIB makkelijker gebruikmaken van pressiemiddelen bij wanbetaling, zoals vrijheidsbeneming cq. lijfswang. Aangezien crimineel vermogen ook geïnvesteerd wordt in het buitenland, wil het CJIB het komend jaar meer gebruik maken van de mogelijkheden om navraag te doen bij buitenlandse FIU's, om zo zicht te krijgen op aanwezige vermogenscomponenten en -bestanddelen in het buitenland. De FIU-Nederland onderzoekt de mogelijkheden om de CJIB-match uit te breiden naar het buitenland.

Door het FP zijn in 2014 onder meer 14 LOvJ-verzoeken ingediend, om te achterhalen of verdachten beschikken over vermogensbestanddelen, die ontnomen kunnen worden als wederrechtelijk verkregen vermogen. Dit heeft tot nu toe geleid tot 6 dossiers, met daarin 40 verdacht verklaarde transacties met een totale waarde van € 232.000.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Financial intelligence kan bovendien verborgen inkomsten ontmaskeren en zo concrete informatie leveren over mogelijke neveninkomsten naast een uitkering. De projecten met respectievelijk de uitkeringsinstanties DWI in Amsterdam en CWI in Rotterdam zijn het afgelopen jaar voortgezet. De verdachte transacties geven inzicht in het bestaan van andere inkomsten en leveren deze handhavingpartners bewijs voor het terugvorderen van de uitkering dan wel het opleggen van boetes. Hoewel het bij fraude met uitkeringen veelal niet gaat om grote bedragen, is hierbij wel sprake van ondermijning.

Op alle 97 aangeleverde FIU-dossiers is door DWI actie ondernomen.

In 2014 heeft de FIU-Nederland wederom een match uitgevoerd met DWI. Van 97 subjecten, waarbij DWI fraude vermoedde, zijn ongebruikelijke transacties gevonden die vervolgens door de FIU-Nederland verdacht zijn verklaard. Een willekeurig voorbeeld betreft een man, die tijdens zijn uitkeringsperiode 49 overboekingen naar derden in het buitenland uitvoerde, voor een totaalbedrag van bijna € 50.000. Volgens zijn opgegeven financiële toestand was dat echter absoluut onmogelijk.

Op alle 97 aangeleverde FIU-dossiers is door DWI actie ondernomen. In 6 gevallen is proces-verbaal opgemaakt en in 91 gevallen is een maatregel getroffen, zoals het stopzetten van een uitkering of toeslag. Bovendien is in totaal € 1.200.000 aan onterecht verstrekte uitkeringen en/of toeslagen teruggevorderd bij de subjecten. In het geval van de processen-verbaal heeft de bestuursrechter in alle gevallen ten voordele van de DWI een beslissing genomen.

Ook het samenwerkingsverband van de FIU-Nederland met de Eenheid Rotterdam van de politie en het CWI van de gemeente Rotterdam is na succesvolle resultaten in het verleden het afgelopen jaar opnieuw gestart. De aanpak heeft geleid tot vele maatregelen, zoals opgelegde boetes en ingetrokken uitkeringen.

Detectie van terrorismefinanciering

Het team CT&PF heeft zich op nationaal en internationaal gebied actief ingezet voor de bestrijding van (het financieren van) terrorisme. Zo coördineerde ze binnen de Egmont Groep een werkgroep gericht op de aanpak van het financieren van terrorisme. Daar is een inventarisatie gemaakt van de activiteiten die de verschillende FIU's ondernemen op dit gebied om te komen tot een effectievere onderlinge samenwerking.

De FIU-Nederland heeft met haar verdachtetransactie-informatie en andere financial intelligence relevante bijdragen geleverd aan (inter)nationale onderzoeken naar het financieren van terrorisme en de bestrijding van terrorisme in het algemeen (*zie ook §3.4*). In 2014 zijn ten minste 142 dossiers hieraan te relateren. Er zijn dossiers verstrekt aan onder andere de Dienst Landelijke Recherche (DLR), een onderdeel van de Landelijke Eenheid van de politie, en aan inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Bovendien leidde haar financial intelligence tot het bevriezen van tegoeden van de jihadististen of het stopzetten van toelagen, zoals het rijksbrede "Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme" nastreeft. In een aantal gevallen heeft de verdachtetransactie-informatie er concreet toe bijgedragen, dat jihadististen op de nationale sanctielijst zijn geplaatst, waarna eveneens hun tegoeden zijn bevroren.

4.3 Breed en effectief gebruik van financial intelligence

Recente onderzoeken naar de bestrijding van witwassen in Nederland¹⁴ laten zien dat aanpak door de verschillende betrokken instanties voor verbetering vatbaar is. Met name het inzicht in de prestaties van de witwasbestrijdingsketen zou verbeterd moeten worden. Mede in het licht daarvan streeft de FIU-Nederland naar breed gebruik van de verdachte transacties en wil ze het inzicht in het gebruik hiervan vergroten. Om dit te bereiken zijn de afgelopen jaren diverse activiteiten ondernomen.

¹⁴ Zoals het rapport "Bestrijden witwassen: stand van zaken 2013" van de Algemene Rekenkamer gepubliceerd in maart 2014; het onderzoek van Van Tillaart et al. "Naar een beleidsmonitor bestrijding witwassen" uit 2012 en het "Mutual Evaluation Report of the Netherlands" van de FATF uit 2011.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

4.3.1 Stimuleren van breed gebruik van verdachte transacties

Het breed gebruik van financial intelligence stimuleert de FIU-Nederland op verschillende manieren, zoals de doormelding naar de politiebredde applicatie BlueView, het maken van standaardproducten voor de opsporing en het delen van haar verdachte transacties met diverse samenwerkingspartners voor 'big data' analyse.

Opsporingsbreed gebruik via BlueView

Wanneer transacties verdacht worden verklaard, komen ze automatisch in de landelijke politieapplicatie BlueView terecht, die de Nederlandse opsporing toegang geeft tot verschillende gegevensverzamelingen. Wanneer een opsporingsambtenaar een onderzoeksobject aantrekt in BlueView, worden alle mutaties getoond waarbij dit object betrokken is, waaronder de verdachte transacties. BlueView biedt de mogelijkheid om zogenoemde abonnementen aan te maken, waarbij gebruikers automatisch een melding ontvangen wanneer er een nieuwe mutatie, zoals een verdachte transactie, over een onderzoeksobject is. Dit kan met name bruikbaar zijn voor transacties die de FIU-Nederland semi-automatisch doormeldt naar aanleiding van de VROS-match. In 2014 is FIU-informatie bijna 193.500 keer in BlueView geraadpleegd.¹⁵ Het gaat om raadplegingen van meer dan 68.500 verschillende verdachte transacties.

Het afgelopen jaar heeft de FIU-Nederland gesprekken gevoerd met de politie om in de toekomst de verdachte transacties beschikbaar te stellen via de applicatie Basisvoorziening Informatie (BVI). BlueView wordt op termijn uitgefaseerd en belangrijke functionaliteiten zullen worden overgenomen door BVI. De BVI biedt in de huidige situatie en in de toekomst ook de mogelijkheid voor specifieke gebruikers om operationele en strategische overzichten te maken.

¹⁵ De logginggegevens van BlueView laten zien hoe vaak een transactie bekeken is (views) en omvat het aantal exports (naar Excel of PDF) van de transactiegegevens. Bij het aantal raadplegingen moeten wel enkele kanttekeningen worden geplaatst. Het kan, ten eerste, voorkomen dat in BlueView een transactie meer dan één keer door dezelfde persoon wordt bekeken, waardoor meerdere views worden geregistreerd. Ten tweede worden de views van het eigen FIU-personeel ook meegerekend bij het aantal views van de nationale politie. Ten derde geven de logginggegevens van BlueView geen compleet beeld van het gebruik van FIU-informatie. Niet iedere opsporingsdienst die LOVj-verzoeken indient bij de FIU-Nederland heeft namelijk toegang tot BlueView. Met deze organisaties hebben FIU-medewerkers direct contact en leveren ze de verdachte transacties op een andere manier aan.

Standaardrapportages voor de opsporing

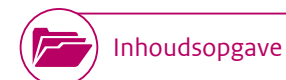
Om het gebruik van financial intelligence door de opsporing te stimuleren maakt de FIU-Nederland strategische standaardinformatieproducten voor de regionale eenheden van de politie. Met deze producten biedt ze transactie-informatie op een toegankelijke manier aan en wordt de concrete waarde van de FIU-informatie meer onder de aandacht gebracht.

Dankzij de R&A-tool is het voor de FIU-Nederland eenvoudiger geworden om haar opsporingspartners van deze standaardinformatieproducten te voorzien. Vanaf maart 2014 ontvangen de regionale eenheden maandelijks een geüpdatete rapportage met daarin een lijst met de voor hun eenheid relevante verdachte transacties. Naast dit overzicht bevat de rapportage een top X van natuurlijke personen en rechtspersonen met de meeste verdachte transacties op hun naam. De rapportage is door de verschillende eenheden positief ontvangen.

Daarnaast is, samen met de eenheid Oost-Nederland, het afgelopen jaar gewerkt aan een uitbreiding van dit maandelijks informatieproduct naar een completer regionaal transactiebeeld. Doel is om op een geaggregeerd niveau inzicht te bieden welke ontwikkelingen zich binnen een eenheid voordoen op het gebied van verdachte en ongebruikelijke transacties. Eind 2014 heeft dit geresulteerd in een conceptversie die voorgelegd is aan een akkoord bevonden door analisten van de regionale eenheden die zich specifiek bezighouden met financieel-economische criminaliteit (FiNEC-analisten). In 2015 wordt dit uitgebreidere regionale transactiebeeld definitief gemaakt en geïmplementeerd in de R&A-omgeving. Hierna zal deze maandelijks verspreid worden onder de eenheden.

Gebruik voor 'big data' analyse

Diverse samenwerkingspartners ontvangen periodiek exporten van de verdachte transacties, zodat deze meegenomen kunnen worden in hun eigen data-analyses. Het gaat hierbij om de iCOV, het EMM, Europol en het Nationaal Vreemdelingen Informatieknooppunt (NVIK).

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie FIU-Nederland

2

Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

4.3.2 Inzicht in het gebruik van verdachte transacties

De FIU-Nederland heeft door haar zelfstandige, onafhankelijke positie en wettelijk taak een duidelijke opdracht en eigen verantwoordelijkheid binnen het handnavingsnetwerk. Bij het stellen van haar beleidsprioriteiten houdt ze rekening met de behoefte van haar opsporingspartners, mede vanuit haar streven om het gebruik van de verdachte transacties te vergroten. Om meer in het algemeen de effectiviteit binnen het handnavingsnetwerk van de witwasbestrijding te versterken, vindt de FIU-Nederland het van belang om met haar partners afspraken te maken over het gebruik van FIU-dossiers en de terugkoppeling hiervan.

Prestatieafspraken over het gebruik van verdachte transacties

Het afgelopen jaar zijn met diverse opsporings- en handnavingspartners afspraken gemaakt over het gebruik van FIU-dossiers. Zoals ook uit [de praktijkvoorbeelden uit §4.2](#) blijkt, zijn er jaarlijks samenwerkingsprojecten met het CJIB, het FP en uitkeringsinstanties als het DWI Amsterdam en CWI Rotterdam. Hierbij worden concrete afspraken gemaakt over de doelstelling en afbakening van het betreffende project, de oplevering van dossiers en de terugkoppeling van de resultaten. De FIU-Nederland beoogt met alle afnemers van FIU-informatie dergelijke prestatieafspraken te maken.

De politie is de grootste afnemer van verdachtetransactie-informatie. Het is vanwege de (re)organisatie bij de politie vooralsnog niet mogelijk geweest om op strategisch niveau met de eenheden afspraken te maken over het gebruik van FIU-dossiers en de terugkoppeling hiervan. Met diverse eenheden zijn overigens wel op onderwerp of ad hoc thema prestatieafspraken gemaakt. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking binnen het Project Ongebruikelijke Bezit met het RIEC Oost-Nederland ([zie ook §4.2](#)). De FIU-Nederland blijft in overleg met de politie teneinde meer inzicht te krijgen in het gebruik van de FIU-dossiers en daarmee in de effectiviteit.

Met de FIOD zijn reeds samenwerkingsafspraken gemaakt alsmede over de terugkoppeling van de dossiers. In 2014 zijn aan de hand van de FIOD-speerpunten van 2014 FIU-dossiers samengesteld en overgedragen. Deze dossiers betroffen onder meer vermoedelijke omzetbelastingfraude, faillissementsfraude, toeslagfraude en beleggingsfraude.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

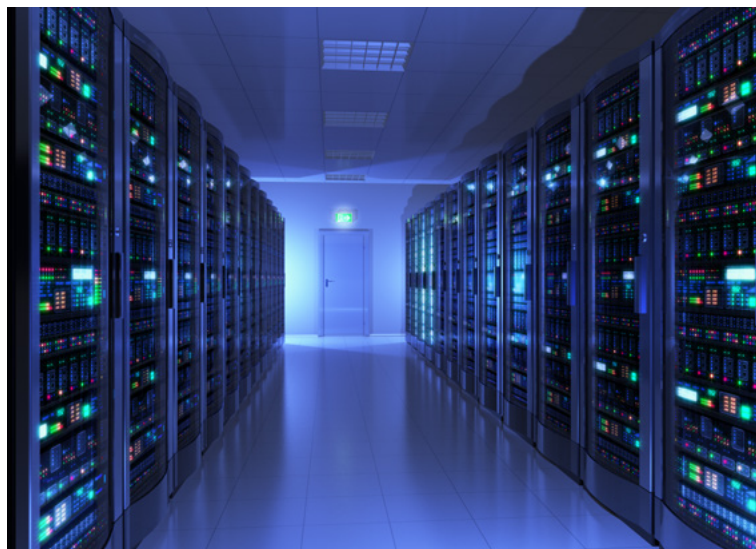
3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Het afgelopen jaar is bovendien uitvoering gegeven aan de reeds gemaakte intentieafspraken met het AMLC. Maandelijks zijn vijf FIU-dossiers over onverklaarbaar bezit aan het AMLC geleverd en is terugkoppeling geleverd door het AMLC over de bruikbaarheid van de dossiers. Tevens is samengewerkt op de onderwerpen overtreding van de sanctiewetgeving en ontduiking van vermogensrendementsheffing.

Monitoren van het gebruik van verdachte transacties

De FIU-Nederland heeft gekozen voor het breed wegzetten van de transactie-informatie in BlueView, wat is ingegeven door haar streven om een zo goed mogelijke bijdrage te leveren aan de criminaliteitsbestrijding in de volle breedte. Daarnaast streeft ze ernaar om zo veel mogelijk inzicht te krijgen in het gebruik van haar verdachtetransactie-informatie door netwerkpartners. Erkend moet worden dat volledig inzicht niet mogelijk is, vanwege technische en praktische beperkingen. De huidige IT-voorzieningen zorgen voor een ruime beschikbaarheid van de informatie, maar daar tegenover staan de beperkte mogelijkheden om het gebruik ervan te volgen. Het gebruik van de resultaten van LOVJ-verzoeken en eigen onderzoeksdossiers wordt sinds 2013 beter in kaart gebracht.

De terugkoppeling over het gebruik en de waarde van de verdachte transacties is een ketenbrede verantwoordelijkheid.

De accountmanagers van de FIU-Nederland monitoren het gebruik van de resultaten van de LOVJ-verzoeken door opsporingsteams. Deze teams wordt om terugkoppeling gevraagd over onder meer de waarde van de verdachte transacties voor het lopende strafrechtelijke onderzoek. Gestreefd wordt naar eenzelfde manier van structurele feedback op de eigen onderzoeksdossiers.

Terugkoppeling aan meldplichtige instellingen

De terugkoppeling over het gebruik en de waarde van de verdachte transacties is een ketenbrede verantwoordelijkheid. De FIU-Nederland gebruikt de feedback van haar netwerkpartners om haar producten en werkprocessen te verbeteren. Daarnaast kan ze met deze informatie, op haar beurt, de meldplichtige instellingen van terugkoppeling voorzien over het nut van de meldingen voor de netwerkpartners.

Een goede terugkoppeling binnen de keten wordt bemoeilijkt door de lange duur van een strafrechtelijke aanpak en – daarmee samenhangend – de vele processtappen, waar opeenvolgende ketenpartners verantwoordelijk voor zijn. Om ondanks deze beperkingen toch zo goed mogelijk invulling te geven aan de terugkoppeling aan meldplichtige instellingen, die immers van groot belang is bij de uitvoering van de Wwft, geeft de FIU-Nederland terugkoppeling door onder meer het (twee)wekelijks plaatsen van praktijkvoorbeelden op de website. Daarnaast communiceren relatiebeheerders via bezoeken aan instellingen en brancheorganisaties over de waarde van de ongebruikelijke transacties voor de opsporing en geven ze feedback op geaggregeerd niveau op de verdacht verklaarde meldingen.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verkleerde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

5. Caribisch Nederland

Meldplichtige dienstverleners¹⁶ uit Caribisch Nederland (CN) melden op basis van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (Wwft BES) eveneens ongebruikelijke transacties bij de FIU-Nederland. De FIU-Nederland wordt in CN permanent vertegenwoordigd door een administratief liaison. De administratief liaison onderhoudt intensief contact met de dienstverleners in CN en informeert hen over de meldplicht, de meldprocedure en de relevante wet- en regelgeving. De liaison onderhoudt ook contacten met vertegenwoordigers van de branches, de toezichthouders en de overige Koninkrijksmeldpunten. Voorts voert hij onderzoek uit naar de ontvangen ongebruikelijke transacties.

¹⁶ De Wwft BES kent een andere terminologie dan de Wwft. De Wwft BES kent groepen "dienstverleners" een meldplicht toe, waar dit bij de Wwft meldplichtige "instellingen" betreffen.

5. Caribisch Nederland

In 2014 heeft de FIU-Nederland het derde Koninkrijksseminar georganiseerd, waar de kracht van de samenwerking tussen de vier Koninkrijksmeldpunten centraal stond.

5.1 Samenwerking FIU's binnen het Koninkrijk

In navolging van het tweede Koninkrijksseminar, dat het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT) Aruba in 2011 organiseerde, lag in 2014 de organisatie van de vervolgbijeenkomst in handen van de FIU-Nederland. Tijdens dit derde Koninkrijksseminar, gehouden in oktober 2014 op Bonaire, stond de kracht van de samenwerking tussen de vier Koninkrijks-FIU's centraal: het MOT Sint Maarten, het MOT Aruba, het MOT Curaçao en de FIU-Nederland.

Bij het seminar waren naast de vier Koninkrijks-FIU's ook diverse ketenpartners aanwezig. Met de circa tachtig deelnemers is teruggebleekt op de ontwikkelingen die de afgelopen vier jaar, sinds de verandering van de staatskundige verhoudingen, hebben plaatsgevonden. Daarnaast hebben de vier Koninkrijks-FIU's vooruitgebleekt en hun ambities uitgesproken over de nauwere samenwerking die zij beogen. Dit vruchtbare seminar heeft geleid tot het ondertekenen van een intentieverklaring door de hoofden van de vier Koninkrijks-FIU's.

Bij de in de intentieverklaring neergelegde ambities is een belangrijke rol weggelegd voor gezamenlijke analyse. De FIU's willen het over en weer delen van informatie en kennis naar een hoger niveau tillen. Operationele samenwerking zal veelal plaatsvinden aan de hand van de Ma³tch-tool van FIU.NET (zie ook §3.3). Door de crossmatch kunnen subjecten die in twee of meerdere landen binnen het Koninkrijk betrokken zijn bij ongebruikelijke transacties, eenvoudig en snel worden gedetecteerd. Vervolgens kunnen ten aanzien van deze subjecten, al dan niet gezamenlijk, dossiers worden opgebouwd en onder de aandacht van de opsporing worden gebracht.

In 2014 zijn 1.017 meldingen van ongebruikelijke transacties ontvangen uit Caribisch Nederland, hiervan zijn er 997 gemeld door bancaire instellingen.

Daarnaast streven de Koninkrijks-FIU's ernaar om signalen over risico's ten aanzien van witwassen en financieren van terrorisme meer met elkaar te delen. Beoogd wordt om signalen die de afzonderlijke FIU's op basis van hun informatiepositie zien binnen het Koninkrijk te combineren en vast te leggen in een zogenoemde "Koninkrijk Risico Analyse".

Samenwerken is communiceren. Om de strategische en operationele samenwerking te optimaliseren, heeft de FIU-Nederland de plaatsing van beveiligde, high-end communicatieapparatuur gefaciliteerd in Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Hierdoor kunnen de medewerkers van de verschillende FIU's face-to-face veilig met elkaar werkoverleg voeren.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting

1

Introductie
FIU-nederland

2

Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3

Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4

Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5

Caribisch Nederland

I

Bijlage kengetallen

II

Bijlage afkortingen

51

Daarnaast is aandacht besteed aan de samenwerking tussen de FIU's en de opsporingsautoriteiten binnen het Caribisch gebied, met name op het terrein van informatiedeling en beoogde opvolging. Het OM voor CN gaat in navolging van de "Niet-melden"-acties in Nederland ([zie §2.1.2](#)) vergelijkbare acties uitvoeren, om de naleving van de meldplicht in het Caribisch gebied te stimuleren. Naast de operationele samenwerking is tijdens het seminar ook de publiek-private samenwerking belicht.

5.2 Ontvangen en analyseren van ongebruikelijke transacties uit Caribisch Nederland

De administratief liaison heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de relatieopbouw met de meldplichtige dienstverleners. Ook in 2014 is geregeld contact geweest met de dienstverleners op Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de betrokken brancheorganisaties. Daarbij is aandacht besteed aan voorlichting over de meldplicht en de kwaliteit van de ontvangen meldingen. In 2014 heeft de FIU-Nederland de focus van de inspanningen binnen CN verlegd van intensief relatiebeheer naar het analyseren en onderzoeken van de ongebruikelijke transacties in dit gebied.

Ontvangen ongebruikelijke transacties

In 2014 zijn 1.017 meldingen van ongebruikelijke transacties ontvangen uit CN, hiervan zijn er 997 gemeld door bancaire instellingen. De overige meldingen zijn afkomstig vanuit de voertuigenhandel, gemeld door de vrije beroepsbeoefenaars en door de overheid. In totaal hebben 13 verschillende dienstverleners vanuit CN meldingen verricht bij de FIU-Nederland.

Het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties is ten opzichte van 2013, toen 1.338 meldingen werden ontvangen, met 321 transacties afgenomen. Vooral het aantal bankmeldingen is afgenomen, nadat – in overleg met de toezichthouder – besloten is dat bepaalde financiële handelingen niet (meer) gemeld hoefden te worden. Voorts is door het sluiten van een filiaal en verslechterde economische omstandigheden minder gemeld.

Analyse en onderzoek van ongebruikelijke transacties

Door intensievere analyse en onderzoek van de ontvangen ongebruikelijke transacties zijn dienstverleners vaker benaderd door de FIU-Nederland met het verzoek om nadere gegevens of inlichtingen te verstrekken over de gemelde transactie, op basis van artikel 3.6 lid 1 Wwft BES. Daarbij is eveneens het belang van kwalitatief goede meldingen voor het doen van snel en effectief onderzoek benadrukt.

Om doeltreffend onderzoek te kunnen doen heeft de FIU-Nederland het afgelopen jaar bovendien de nodige inspanningen verricht om toegang te krijgen tot nieuwe gesloten bronnen binnen het Caribisch gebied.

Onderzochte dossiers

De toegenomen focus op analyse en onderzoek van de transacties heeft zich vertaald naar een toename van het aantal afgeronde onderzoeksdossiers. Door de FIU-Nederland zijn 53 dossiers afgerond met daarin bijna 650 onderzochte transacties. Bij 28 dossiers bleek echter geen of onvoldoende aanleiding om de ongebruikelijke transacties (op dat moment) verdacht te verklaren. Van de 53 afgeronde dossiers zijn er 23 verdacht verklaard en zodoende doorgemeld naar de opsporing ([zie verderop in §5.3](#)). Daarnaast zijn twee dossiers onder embargo verstrekt aan een opsporingsteam.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

5.3 Verspreiding van verdacht verklaarde transacties in Caribisch Nederland

Belangrijke partners op CN waarmee de FIU-Nederland contact onderhoudt, zijn het Recherche Samenwerkingsteam (RST), de KMar, de Rijksrecherche, de Douane Caribisch Nederland, het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) en het OM. Voor de opsporingsinstanties in CN vormt een accountmanager van de FIU-Nederland het aanspreekpunt.

Matching en LOvJ-verzoeken

De FIU-Nederland heeft op verzoek van opsporingspartners vanuit CN onderzoek gedaan in haar database naar specifieke onderzoekssubjecten die betrokken zijn in lopende opsporingsonderzoeken in het Caribisch gebied. Zo hebben het RST, de KMar en het KPCN tweemaal een overzicht van onderzoekssubjecten aangeleverd, die zijn getoetst aan de database van de FIU-Nederland. Dit heeft geleid tot nieuwe verdachte transacties, waarna twee dossiers ter beschikking zijn gesteld van de opsporing.

Daarnaast zijn, via de accountmanager van de FIU-Nederland, LOvJ-verzoeken ontvangen die zijn ingediend door opsporingsinstanties vanuit CN.¹⁶ Het afgelopen jaar heeft het RST twee LOvJ-verzoeken ingediend in relatie tot lopende opsporingsonderzoeken op Bonaire. Hiervan leidde één verzoek tot nieuwe verdachte transacties. Door de KMar werden zes LOvJ-verzoeken ingediend. De FIU-Nederland beschikte in vier gevallen over transactie-informatie, maar één LOvJ-verzoek leverde nieuwe verdachte transacties op voor het opsporingsteam.

Transacties die naar aanleiding van deze match of LOvJ-verzoeken verdacht zijn verklaard, betreffen niet altijd transacties gemeld door dienstverleners uit CN en vertalen zich zodoende niet één-op-één door in het aantal verdachte transacties uit CN.

Aantal verdachte transacties en dossiers Caribisch Nederland

In 2014 zijn 349 transacties vanuit CN verdacht verklaard, die zijn gebundeld in 23 dossiers. De uitgevoerde verdachte transacties hebben een totale omvang van ruim € 4,5 miljoen.

Van de 349 verdachte transacties zijn er 305 verdacht verklaard naar aanleiding van eigen onderzoek. Het overgrote deel heeft betrekking op een omvangrijk witwasdossier dat in onderzoek is bij het RST op Curaçao. Deze verdachte transacties hebben een grote bijdrage geleverd aan het betreffende opsporingsonderzoek. De overige verdachte transacties zijn doorgemeld op VROS en naar aanleiding van een LOvJ-verzoek (zie de tabel).

Voorts is van twee dossiers een intelligencerapportage opgemaakt voor de opsporing. Een ander dossier leidde tot een proces-verbaal bestemd voor een Nederlands opsporingsteam. Dit team draait, met ondersteuning van het RST op Bonaire, een witwasonderzoek gericht op Bonaire en Nederland.

Niet alle aangeboden FIU-dossiers bleken te passen in (lopende) opsporingsonderzoeken dan wel operationeel bruikbaar voor de opsporing op CN. De FIU-Nederland beoogt haar dossiers te laten aansluiten op de behoeften van haar opsporingspartners. Ze streeft ernaar om het komend jaar in te zetten op het gericht aanbieden van intelligencerapportages en het verstevigen van de operationele samenwerking.

Tabel: Aantal verdachte transacties en dossiers vanuit CN in 2014 per doormeldreden

Doormeldreden	Aantal transacties	in %	Aantal dossiers	in %
Eigen onderzoek	305	87%	8	35%
VROS match	42	12%	13	57%
LOvJ-verzoek	2	1%	2	9%
Totaal	349	100%	23	100%

¹⁶ Deze verzoeken worden eerst ingediend bij de rechercheofficier van justitie van het Parket van de Procureur-generaal van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Parket PG). Vanuit het Parket PG wordt het LOvJ-verzoek doorgestuurd naar de FIU-Nederland.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Bijlage I. Kengetallen FIU-Nederland 2014

Tabel: Aantal ongebruikelijke transacties* per sector en groep meldplichtige instellingen in de periode 2012-2014

Sector	Groep meldplichtige instellingen	2012		2013		2014	
		Aantal	waarvan MT	Aantal	waarvan MT	Aantal	waarvan MT
Banken	Banken	16.333	11.511	18.222	11.150	14.696	7.341
Casino's	Casino's	980		1.539		2.196	0
Creditcardmaatschappijen	Creditcardmaatschappijen	1.474		1.435		1.597	0
Geldtransactiekantoren	Geldtransactiekantoren	177.460	172.305	166.684	160.374	233.989	230.090
Handelaren	Edelmetalenhandel	798		785		413	0
	Kunst- en antiekhandel	1		8		7	0
	Overige handelaren	58		25		30	0
	Schepenhandel	37		62		58	0
Overheid	Voertuigenhandel	4.334		4.501		3.871	0
	Overheid	6.767	0	7.522	53	18.031	0
Vrije beroepsgroepen	Accountants	322		532		1.330	0
	Administratiekantoren	71		40		65	0
	Advocaten	10		10		15	0
	Bedrijfseconomisch adviseurs	11		17		7	0
	Belastingadviseurs	46		79		255	0
	Makelaars	39		36		49	0
	Notarissen	440		344		226	0
	Onafhankelijk juridisch adviseurs	0		3		2	0
	Trustmaatschappijen	38		88		201	0
	Overige sectoren	Assurantietussenpersonen	1		0		1
Bedrijfsverzamelgebouwen		0		8		14	0
Beleggingsinstellingen en -ondernemingen		0		1		0	0
Effectenbemiddelaars		0		1		0	0
Financieringsmaatschappijen		5		12		11	0
Levensverzekeraars		13		13		2	0
Pandhuizen		0		11		2	0
Payment service providers		1		186		462	0
Taxateurs		0		0		2	0
Totaal		209.239	183.816	202.164	171.577	277.532	237.431

* Ongebruikelijke transacties zijn opgevraagd op registratiedatum, dat wil zeggen de datum dat een ongebruikelijke transactie wordt geregistreerd in de database van de FIU-Nederland.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Tabel: Aantal instellingen waarvan meldingen zijn ontvangen per groep in de periode 2012-2014

Sector	Groep meldplichtige instellingen	2012	2013	2014
Banken	Banken	38	43	43
Casino's	Casino's	1	1	1
Creditcardmaatschappijen	Creditcardmaatschappijen	5	5	5
Geldtransactiekantoren	Geldtransactiekantoren	22	23	21
Handelaren	Edelmetalenhandel	40	42	35
	Kunst- en antiekhandel	1	5	4
	Overige handelaren	22	20	14
	Schepenhandel	21	26	26
Overheid	Voertuigenhandel	471	534	513
	Overheid	4	5	4
Vrije beroepsgroepen	Accountants	83	116	217
	Administratiekantoren	20	19	28
	Advocaten	10	7	2
	Bedrijfseconomisch adviseurs	2	8	5
	Belastingadviseurs	17	28	55
	Makelaars	23	34	32
	Notarissen	123	136	115
	Onafhankelijk juridisch adviseurs	0	2	2
	Trustmaatschappijen	6	22	31
	Overige sectoren	Assurantietussenpersonen	1	0
Bedrijfsverzamelgebouwen		0	4	7
Beleggingsinstellingen en -ondernemingen		0	1	0
Effectenbemiddelaars		0	1	0
Financieringsmaatschappijen		1	2	2
Levensverzekeraars		2	3	1
Pandhuizen		0	2	1
Payment service providers		1	5	8
Taxateurs		0	0	2
Totaal		914	1.094	1175

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Tabel: Aantal verdachte transacties* per sector en groep meldplichtige instellingen in de periode 2012-2014

Sector	Groep meldplichtige instellingen	2012		2013		2014	
		Aantal	waarvan MT	Aantal	waarvan MT	Aantal	waarvan MT
Banken	Banken	3.016	2.228	2.463	1.060	2.089	578
Casino's	Casino's	182		144		322	
Creditcardmaatschappijen	Creditcardmaatschappijen	23		21		53	
Geldtransactiekantoren	Geldtransactiekantoren	19.754	19.023	21.331	19.604	25.190	23.758
Handelaren	Edelmetalenhandel	8		261		136	
	Kunst- en antiekhandel	0		0		0	
	Overige handelaren	0		4		3	
	Schepenhandel	4		4		3	
	Voertuigenhandel	238		291		411	
Overheid	Overheid	216		267		499	
Vrije beroepsgroepen	Accountants	89		235		279	
	Administratiekantoren	7		16		4	
	Advocaten	8		1		3	
	Bedrijfseconomisch adviseurs	9		8		2	
	Belastingadviseurs	9		5		28	
	Makelaars	11		17		8	
	Notarissen	248		179		178	
	Onafhankelijk juridisch adviseurs	0		0		4	
	Trustmaatschappijen	10		55		149	
	Overige sectoren	Assurantietussenpersonen	0		0		0
Bedrijfsverzamelgebouwen		0		2		3	
Beleggingsinstellingen en -ondernemingen		0		0		0	
Effectenbemiddelaars		0		0		0	
Financieringsmaatschappijen		0		0		1	
Levensverzekeraars		1		8		0	
Pandhuizen		0		0		3	
Payment Service Providers		1		9		13	
Taxateur		0		0		1	
Totaal			23.834	21.251	25.321	20.664	29.382

* Verdachte transacties zijn opgevraagd op doormelddatum, dat wil zeggen de datum dat een ongebruikelijke transactie verdacht wordt verklaard. Verdachte transacties in een bepaald jaar kunnen zodoende niet worden vergeleken met de ongebruikelijke transacties (opgevraagd op registratiedatum) in een bepaald jaar.

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie
FIU-nederland

2 Ontvangen meldingen
ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen
ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht
verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Bijlage II. Lijst met belangrijke afkortingen

AFM	Autoriteit Financiële Markten	IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
AMLC	Anti Money Laundering Centre, onderdeel van de FIOD	Kecida	Kennis- en expertisecentrum voor intelligente data-analyse, onderdeel van het NFI
AO/IC	Administratieve organisatie en interne controle	KLPD	het Korps Landelijke Politiediensten, thans Landelijke Eenheid van de politie
BES	de BES eilanden van Caribisch Nederland: Bonaire, Sint Eustatius en Saba	KMar	Koninklijke Marechaussee
BFT	Bureau Financieel Toezicht	KPCN	Korps Politie Caribisch Nederland
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie, thans FP	LIEC	Landelijk Informatie en Expertise Centrum
BVI	Basisvoorziening Informatie, een applicatie van de politie	LOvJ	Landelijk Officier van Justitie
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau	MER	Mutual Evaluation Report, van de FATF
CN	Caribisch Nederland	MOT	Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
CT&PF	Contraterrorisme & proliferatiefinanciering, een team binnen de FIU-Nederland	MT	Money transfer
CT Infobox	Contraterrorisme Infobox	NFI	Nederlands Forensisch Instituut
CWI	Cluster Werk en Inkomen, onderdeel van de gemeente Rotterdam	NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
DLR	Dienst Landelijke Recherche, onderdeel van de Landelijke Eenheid van de politie	NVB	Nederlandse Vereniging van Banken
DNB	De Nederlandsche Bank	NVGTK	Nederlandse Vereniging van Geldtransactiekantoren
DWI	Dienst Werk en Inkomen, onderdeel van de gemeente Amsterdam	NVIK	Nationaal Vreemdelingen Informatieknooppunt
EC	Europese Commissie, uitvoerend orgaan van de EU	NVWA-IOD	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit Inlichtingen- en Opsporingsdienst
EMM	Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel	OM	Openbaar Ministerie
EMPACT	European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats.	PPS	Publiek-Private Samenwerking
ESW	Egmont Secure Web	R&A-tool	Rapportage- en Analysetool
EU	Europese Unie	RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
FATF	Financial Action Task Force	RST	Recherche Samenwerkingsteam
FEC	Financieel Expertise Centrum	SNRA	Supranational Risk Assessment
FinEC	Programma Financieel Economische Criminaliteit	SZW	Inspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
FIU	Financial Intelligence Unit	UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
FIOD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
FP	Functioneel Parket, onderdeel van het OM	VFN	Vereniging van Financieringsmaatschappijen Nederland
GoAML	Government Anti-Money Laundering, ICT applicatie gebouwd door UNODC	VROS	Verwijzingsindex Recherche Onderzoeken en Subjecten
ICOV	Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen	WED	Wet Economische Delicten
ILT/IOD	Inspectie Leefomgeving en Transport / Inlichtingen- en Opsporingsdienst	Wwft	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme
		Wwft BES	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme voor de BES-eilanden

 Inhoudsopgave

 Managementsamenvatting

1 Introductie FIU-Nederland

2 Ontvangen meldingen ongebruikelijke transacties

3 Analyseren ontvangen ongebruikelijke transacties

4 Verspreiden verdacht verklaarde transacties

5 Caribisch Nederland

I Bijlage kengetallen

II Bijlage afkortingen

Colofon

Uitgave: FIU-Nederland
Postbus 3016
2700 KX Zoetermeer

Website www.fiu-nederland.nl

Redactie: FIU-Nederland

Zoetermeer, mei 2015
Copyright © 2015 FIU-Nederland

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen, alsmede behoudens voorzover in deze uitgave nadrukkelijk anders is aangegeven, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de FIU-Nederland.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de auteur(s), redactie en de FIU-Nederland geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen.

